EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.2.2020.
COM(2020) 51 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o potpisivanju, u ime Europske unije i njezinih država članica, i privremenoj primjeni Protokola uz Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji

PRILOG

PROTOKOL
UZ SPORAZUM O PRIDRUŽIVANJU
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I SREDNJE AMERIKE, S DRUGE STRANE,
KAKO BI SE UZELO U OBZIR PRISTUPANJE REPUBLIKE HRVATSKE
EUROPSKOJ UNIJI

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, dalje u tekstu „države članice Europske unije”,

i

EUROPSKA UNIJA,

pod zajedničkim nazivom „stranka EU”,

s jedne strane, i

REPUBLIKA KOSTARIKA,

REPUBLIKA EL SALVADOR,

REPUBLIKA GVATEMALA,

REPUBLIKA HONDURAS,

REPUBLIKA NIKARAGVA,

REPUBLIKA PANAMA,

dalje u tekstu „Srednja Amerika (SA)”,

s druge strane,

BUDUĆI DA je Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Srednje Amerike, s druge strane (dalje u tekstu „Sporazum”), potpisan u Tegucigalpi 29. lipnja 2012. i da se njegov dio IV. (Trgovina) u skladu s člankom 353. stavkom 4. Sporazuma primjenjuje između stranke EU-a i Hondurasa, Nikaragve i Paname od 1. kolovoza 2013., između stranke EU-a i Kostarike i El Salvadora od 1. listopada 2013. i između stranke EU-a i Gvatemale od 1. prosinca 2013.;

BUDUĆI DA je Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske (dalje u tekstu „Hrvatska”) Europskoj uniji (dalje u tekstu „Ugovor o pristupanju”) potpisan u Bruxellesu 9. prosinca 2011. i stupio na snagu 1. srpnja 2013.;

BUDUĆI DA se, u skladu s člankom 6. stavkom 2. Akta o pristupanju Hrvatske priloženog Ugovoru o pristupanju, njezino pristupanje Sporazumu mora formalizirati sklapanjem Protokola uz Sporazum;

BUDUĆI DA se člankom 358. stavkom 2. Sporazuma propisuje da se stranke mogu dogovoriti o izmjenama Sporazuma, a člankom 359. Sporazuma predviđa se pristupanje novih država članica EU-u i utvrđuju odredbe o uzimanju u obzir učinaka takvog pristupanja na Sporazum,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

ODJELJAK I.

STRANKE

ČLANAK 1.

Hrvatska postaje stranka Sporazuma te se dodaje na popis stranaka Sporazuma.

ODJELJAK II.

UKIDANJE CARINA

POSEBAN TRETMAN ZA BANANE

ČLANAK 2.

Tablica iz točke 1. Dodatka 3. Prilogu I. (Ukidanje carina) Sporazumu zamjenjuje se tablicom iz Priloga I. ovom Protokolu.

ODJELJAK III.

O DEFINICIJI POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM”
I NAČINIMA ADMINISTRATIVNE SURADNJE

ČLANAK 3.

Članak 16. stavak 4. i članak 17. stavak 2. Priloga II. (o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje) Sporazumu mijenjaju se u skladu s odredbama Priloga II. ovom Protokolu.

ČLANAK 4.

Dodatak 4. (Izjava na računu) Prilogu II. Sporazumu zamjenjuje se Prilogom III. ovom Protokolu.

ČLANAK 5.

1. Odredbe ovog Protokola mogu se primjenjivati na proizvode s podrijetlom izvezene iz Srednje Amerike u Hrvatsku ili iz Hrvatske u Srednju Ameriku, a koji su u skladu s odredbama Priloga II. Sporazumu i koji su na dan stupanja na snagu ovog Protokola bili u provozu ili privremeno uskladišteni u carinskim skladištima ili u slobodnim zonama u Srednjoj Americi ili Hrvatskoj.

2. U tim slučajevima dodjeljuje se povlašteni tretman, uz uvjet da se carinskim tijelima stranke uvoznice u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Protokola podnese dokaz o podrijetlu koji je naknadno sastavljen u stranci izvoznici.

ODJELJAK IV.

POSLOVNI NASTAN, TRGOVINA USLUGAMA I ELEKTRONIČKA TRGOVINA

ČLANAK 6.

Odjeljak A Priloga X. Sporazumu („Popis obveza u vezi s poslovnim nastanom”) zamjenjuje se odredbama Priloga IV. ovom Protokolu.

ČLANAK 7.

Odjeljak A Priloga XI. Sporazumu („Popis obveza u vezi s prekograničnim pružanjem usluga”) zamjenjuje se odredbama Priloga V. ovom Protokolu.

ČLANAK 8.

Prilog XII. Sporazumu (Rezerve u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika stranke EU-a) zamjenjuje se odredbama Priloga VI. ovom Protokolu.

ČLANAK 9.

Prilog XV. Sporazumu (Informacijske točke) zamjenjuje se odredbama Priloga VII. ovom Protokolu.

ODJELJAK V.

JAVNA NABAVA

ČLANAK 10.

1. Subjekti iz Hrvatske navedeni u Prilogu VIII. ovom Protokolu dodaju se na popis pod nazivom „Okvirni popisi javnih naručitelja koji su središnja državna tijela definirana Direktivom EU-a o javnoj nabavi" u Rasporedu G za stranku EU u Prilogu XVI. (Javna nabava) Dodatku 1. (Opseg) odjeljku A Sporazuma.

2. Popis pod nazivom „Popis zaliha i opreme koje su nabavili ministarstva obrane i agencije za obranu ili sigurnosne aktivnosti u Belgiji, Bugarskoj, Češkoj, Danskoj, Njemačkoj, Estoniji, Grčkoj, Španjolskoj, Francuskoj, Irskoj, Italiji, Cipru, Latviji, Litvi, Luksemburgu, Mađarskoj, Malti, Nizozemskoj, Austriji, Poljskoj, Portugalu, Rumunjskoj, Sloveniji, Slovačkoj, Finskoj, Švedskoj i Ujedinjenoj Kraljevini obuhvaćeni glavom" u Rasporedu G za stranku EU u Prilogu XVI. Dodatku 1. odjeljku A Sporazuma uključuje i Hrvatsku, a njegov naslov glasi „Popis zaliha i opreme koje su nabavili ministarstva obrane i agencije za obranu ili sigurnosne aktivnosti u Belgiji, Bugarskoj, Hrvatskoj, Češkoj, Danskoj, Njemačkoj, Estoniji, Grčkoj, Španjolskoj, Francuskoj, Irskoj, Italiji, Cipru, Latviji, Litvi, Luksemburgu, Mađarskoj, Malti, Nizozemskoj, Austriji, Poljskoj, Portugalu, Rumunjskoj, Sloveniji, Slovačkoj, Finskoj, Švedskoj i Ujedinjenoj Kraljevini obuhvaćeni glavom".

3. Subjekti iz Hrvatske navedeni u Prilogu IX. ovom Protokolu dodaju se na popis pod nazivom „Okvirni popisi javnih naručitelja koji su javnopravna tijela definirana Direktivom EU-a o javnoj nabavi" u Rasporedu G za stranku EU u Prilogu XVI. Dodatku 1.odjeljku B Sporazuma.

4. Subjekti iz Hrvatske navedeni u Prilogu X. ovom Protokolu dodaju se na popis pod nazivom „Okvirni popisi javnih naručitelja i javnih poduzeća koji ispunjavaju kriterije iz odjeljka C" u okviru relevantnog sektora u Rasporedu G za stranku EU u Prilogu XVI. Dodatku 1. odjeljku C Sporazuma.

5. Popis medija za objavu informacija o javnoj nabavi u Dodatku 2. (Mediji za objavu informacija o javnoj nabavi) Priloga XVI. Sporazumu zamjenjuje se popisom iz Priloga XI. ovom Protokolu.

ODJELJAK VI.

WTO

ČLANAK 11.

Republike stranke SA obvezuju se da u vezi s pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji neće imati nikakve tražbine, zahtjeve ili upućivanja niti će mijenjati ili povlačiti bilo koju koncesiju na temelju članaka XXIV.6 i XXVIII. GATT-a iz 1994. ili članka XXI GATS-a.

ODJELJAK VII.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 12.

1. Stranke odobravaju ovaj Protokol u skladu sa svojim unutarnjim pravnim postupcima.

2. Ovaj Protokol stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem su stranke jedna drugu obavijestile o okončanju unutarnjih pravnih postupaka iz stavka 1.

3. Neovisno o stavku 2., Europska unija i svaka od republika stranke SA mogu primjenjivati odredbe ovog Protokola od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon datuma kad su jedna drugu obavijestile o okončanju unutarnjih pravnih postupaka potrebnih u tu svrhu.

4. Obavijesti iz stavaka 2. i 3. šalju se za stranku EU glavnom tajniku Vijeća Europske unije, a za republike stranke SA organizaciji Secretaría General del Sistema de la Integración Centroamericana (SG-SICA), koji su depozitari ovog Protokola.

5. Stranke za koje je ovaj Protokol stupio na snagu mogu upotrebljavati i materijale podrijetlom iz neke od republika stranke SA za koje ovaj Protokol nije na snazi.

6. Ako u skladu sa stavkom 3. stranke u kojima ovaj Protokol još nije stupio na snagu primjenjuju neku od odredaba ovog Protokola, svako upućivanje u takvoj odredbi na stupanje na snagu ovog Protokola smatra se upućivanjem na datum od kojeg su stranke suglasne primjenjivati tu odredbu u skladu sa stavkom 3.

ČLANAK 13.

Ovaj je Protokol sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Stranka EU dostavlja republikama stranke SA verziju Sporazuma na hrvatskom jeziku. Podložno stupanju na snagu ovog Protokola, jezična verzija na hrvatskom jeziku postaje vjerodostojna pod istim uvjetima kao i verzije sastavljene na postojećim jezicima ovog Protokola. Članak 363. Sporazuma izmjenjuje se u skladu s tim.

ČLANAK 14.

Ovaj Protokol sastavni je dio Sporazuma. Prilozi ovom Protokolu njegov su sastavni dio.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Protokol.

SASTAVLJENO u po dva primjerka u […] dana […].

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Protokol.

Sastavljeno u … dana ...

[…]

Za Republiku Kostariku

[…]

Za Republiku El Salvador

[…]

Za Republiku Gvatemalu

[…]

Za Republiku Honduras

[…]

Za Republiku Nikaragvu

[…]

Za Republiku Panamu

[…]

Za Europsku uniju i njezine države članice

PRILOG I.

(Prilog I. Sporazumu)

Dodatak 3.

POSEBAN TRETMAN ZA BANANE

1. Za poljoprivredni proizvod podrijetlom iz Srednje Amerike pod tarifnim brojem 0803.00.19 Kombinirane nomenklature (svježe banane, osim banana za kuhanje) i uvršten u kategoriju „ST” u Rasporedu stranke EU-a primjenjuju se sljedeće povlaštene carine:

Godina	Povlaštene carine	Granični obujam uvoza, u tonama					
	(EUR/tona)	Kostarika	Panama	Honduras	Gvatemala	Nikaragva	El Salvador
Do 31. prosinca 2010.	145	1 025 000	375 000	50 000	50 000	10 000	2 000
1.1.–31.12.2011.	138	1 076 250	393 750	52 500	52 500	10 500	2 100

Godina	Povlaštene carine	Granični obujam uvoza, u tonama					
	(EUR/tona)	Kostarika	Panama	Honduras	Gvatemala	Nikaragva	El Salvador
1.1.–31.12.2012.	131	1 127 500	412 500	55 000	55 000	11 000	2 200
1.1.–31.12.2013.	124	1 178 750	431 250	57 500	57 500	11 500	2 300
1.1.–31.12.2014.	117	1 254 419	458 934	61 191	61 191	12 238	2 448
1.1.–31.12.2015.	110	1 301 599	476 195	63 493	63 493	12 699	2 540
1.1.–31.12.2016.	103	1 349 942	493 881	65 851	65 851	13 170	2 634
1.1.–31.12.2017.	96	1 397 316	511 213	68 162	68 162	13 632	2 726
1.1.–31.12.2018.	89	1 444 767	528 573	70 476	70 476	14 095	2 819
1.1.–31.12.2019.	82	1 493 881	546 542	72 872	72 872	14 574	2 915
1.1.2020. i kasnije	75	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo

PRILOG II.

(Prilog II. Sporazumu)

GLAVA IV.

DOKAZ O PODRIJETLU

1. Članak 16. stavak 4. Priloga II. Sporazumu mijenja se i glasi:

(…)

„Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR 1 moraju sadržavati napomenu ‚naknadno izdano' na jednom od sljedećih jezika:

BG ‚ИЗДАДЕН ВПОСЛЕДСТВИЕ'

ES ‚EXPEDIDO A POSTERIORI'

CS ‚VYSTAVENO DODATEČNE'

DA ‚UDSTEDT EFTERFØLGENDE'

DE ‚NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT'

ET ‚TAGANTJÄRELE VÄLJA ANTUD'

EL ‚ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ'

EN ‚ISSUED RETROSPECTIVELY’

FR ‚DÉLIVRÉ A POSTERIORI’

HR ‚NAKNADNO IZDANO’

IT ‚RILASCIATO A POSTERIORI’

LV ‚IZSNIEGTS RETROSPEKTĪVI’

LT ‚RETROSPEKTYVUSIS IŠDAVIMAS’

HU ‚KIADVA VISSZAMENŐLEGES HATÁLLYAL’

MT ‚MAHRUG RETROSPETTIVAMENT’

NL ‚AFGEGEVEN A POSTERIORI’

PL ‚WYSTAWIONE RETROSPEKTYWNIE’

PT ‚EMITIDO A POSTERIORI’

RO ‚EMIS A POSTERIORI’

SK ‚VYDANÉ DODATOČNE’

SL ‚IZDANO NAKNADNO’

FI ‚ANNETTU JÄLKIKÄTEEN’

SV ‚UTFÄRDAT I EFTERHAND’”.

2. Članak 17. stavak 2. Priloga II. (o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje) Sporazumu mijenja se i glasi:

(…)

„Duplikat izdan na ovaj način mora sadržavati napomenu ‚duplikat’ na jednom od sljedećih jezika:

BG ‚ДУБЛИКАТ’

ES ‚DUPLICADO’

CS ‚DUPLIKÁT’

DA ‚DUPLIKAT’

DE ‚DUPLIKAT’

ET ‚DUPLIKAAT’

EL ‚ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ’

EN ‚DUPLICATE’

FR ‚DUPLICATA’

HR ‚DUPLIKAT’

IT ‚DUPLICATO’

LV ‚DUBLIKĀTS’

LT ‚DUBLIKATAS’

HU ‚MÁSODLAT’

MT ‚DUPLIKAT’

NL ‚DUPLICAAT’

PL ‚DUPLIKAT’

PT ‚SEGUNDA VIA’

RO ‚DUPLICAT’

SK ‚DUPLIKÁT’

SL ‚DVOJNIK’

FI ‚KAKSOISKAPPALE’

SV ‚DUPLIKAT’”.

PRILOG III.

(Prilog II. Sporazumu)

Dodatak 4.

IZJAVA NA RAČUNU

Posebni zahtjevi za sastavljanje izjave na računu

Izjava na računu, čiji je tekst naveden u nastavku, sastavlja se upotrebom jedne od navedenih jezičnih verzija i u skladu s odredbama nacionalnog prava zemlje izvoznice. Ako se izjava sastavlja ručno, treba rabiti tintu i pisati tiskanim slovima. Izjava na računu mora biti sastavljena u skladu s odgovarajućim bilješkama. Bilješke nije potrebno navesti.

Bugarska verzija

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (разрешение № … от митница или от друг компетентен държавен орган (1)) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с …(2) преференциален произход.

Španjolska verzija

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera o de la autoridad pública competente n° …(1)) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial …(2).

Češka verzija

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení celního nebo příslušného vládního orgánu …(1)) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v …(2).

Danska verzija

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes eller den kompetente offentlige myndigheds tilladelse nr. …(1)) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i …(2).

Njemačka verzija

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligung der Zollbehörde oder der zuständigen Regierungsbehörde Nr. …(1)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren …(2) sind.

Estonska verzija

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti või pädeva valitsusasutuse luba nr. …(1)) deklareerib, et need tooted on …(2) sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Grčka verzija

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου ή της καθύλην αρμόδιας αρχής, υπ΄αριθ. …(1)) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής …(2).

Engleska verzija

The exporter of the products covered by this document (customs or competent public authority authorisation No ...(1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin(2).

Francuska verzija

L’exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière ou de l’autorité publique compétente n° …(1)) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l’origine préférentielle …(2).

Hrvatska verzija

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. …(1)) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi …(2) preferencijalnog podrijetla.

Talijanska verzija

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale o dell'autorità pubblica competente n. …(1)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale …(2).

Latvijska verzija

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas vai kompetentu valsts iestāžu atlauja Nr. …(1)), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme …(2).

Litavska verzija

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės arba kompetentingos viešosios valdžios institucijos liudijimo Nr. …(1)) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra …(2) preferencinės kilmės prekės.

Mađarska verzija

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: …(1) vagy az illetékes kormányzati szerv által kiadott engedély száma: …) kijelentem, hogy eltérő jelzs hiányában az áruk kedvezményes … származásúak(2).

Malteška verzija

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni kompetenti tal-gvern jew tad-dwana nru. … (1)) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod car li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali … (2).

Nizozemska verzija

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning of vergunning van de competente overheidsinstantie nr. …(1)) verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële … oorsprong zijn (2).

Poljska verzija

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych lub upoważnienie właściwych władz nr … (1)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają … (2) preferencyjne pochodzenie.

Portugalska verzija

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira ou da autoridade governamental competente n° … (1)) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial … (2).

Rumunjska verzija

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizaţia vamală sau a autorităţii guvernamentale competente nr. … (1)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferenţială … (2).

Slovačka verzija

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia colnej správy alebo príslušného vládneho povolenia …(1)) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v …(2).

Slovenska verzija

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (pooblastilo carinskih ali pristojnih državnih organov št. …(1))izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno …(2) poreklo.

Finska verzija

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen lupa nro …(1)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja … alkuperätuotteita(2).

Švedska verzija

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd eller behörig statlig myndighet nr. __.[1]) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ___ ursprung[2]

……..……[3]

(Mjesto i datum)

……....[4]

(Potpis izvoznika; usto, potrebno je čitko navesti puno ime osobe koja potpisuje izjavu)

---

(1) Ako izjavu na računu sastavlja ovlašteni izvoznik u smislu članka 20. Priloga II., ovdje treba upisati broj ovlaštenja tog izvoznika. Ako izjavu na računu ne sastavlja ovlašteni izvoznik, riječi u zagradama izostavljaju se ili se prostor ostavlja praznim.

(2) Mora se navesti podrijetlo proizvoda. Ako se izjava na računu u cijelosti ili djelomično odnosi na proizvode podrijetlom iz Ceute i Melille u smislu članka 34. Priloga II., izvoznik ih mora jasno navesti u ispravi na kojoj se sastavlja izjava s pomoću oznake „CM”.

(3) Ti se navodi mogu izostaviti ako su podaci navedeni u samoj ispravi.

(4) Vidjeti članak 19. stavak 5. Priloga II. Sporazumu. U slučajevima u kojima se ne zahtijeva potpis izvoznika, izuzeće se odnosi i na navođenje imena potpisnika.

PRILOG IV.

(Prilog X. Sporazumu)

POPIS OBVEZA U VEZI S POSLOVNIM NASTANOM

ODJELJAK A

STRANKA EU

1. U popisu obveza u nastavku navode se gospodarske aktivnosti liberalizirane na temelju članka 166. ovog Sporazuma te ograničenja, u obliku rezervi, u pogledu pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na poslovne nastane i ulagače iz republika stranke SA u tim aktivnostima. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:

   (a) prvog stupca u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve;

   (b) drugog stupca u kojem se opisuju primjenjive rezerve.

   Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi (Napomena: nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

Obveze se ne preuzimaju u sektorima ili podsektorima koji nisu navedeni u popisu u nastavku.

2. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:

(a) „ISIC rev. 3.1” znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV. 3.1, 2002.;

(b) „CPC” znači Središnja klasifikacija proizvoda koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC prov, 1991.;

(c) „CPC ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC ver. 1.0, 1998.

3. Popis u nastavku ne sadržava mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola ako one ne predstavljaju ograničenje u pogledu pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 164. i 165. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba dobivanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, nediskriminirajući zahtjev prema kojem se određene aktivnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značaja), čak i ako nisu navedene, primjenjuju se na ulagače iz druge stranke.

4. U skladu s člankom 159. stavkom 3. ovog Sporazuma u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.

5. U skladu s člankom 164. ovog Sporazuma, nediskriminirajući zahtjevi u pogledu vrsta pravnih oblika poslovnog nastana nisu uključeni u popis u nastavku.

6. Prava i obveze koji proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima prava ne dodjeljuju izravno fizičkim ili pravnim osobama.

7. U popisu u nastavku koriste se sljedeće kratice:

AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
EU	Stranka EU
ES	Španjolska
EE	Estonija
FI	Finska
FR	Francuska
EL	Grčka
HR	Hrvatska

HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Nekretnine AT, BG, CY, CZ, DK, EE, ES, EL, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: ograničenja za strane ulagače u pogledu stjecanja zemljišta i nekretnina[1].
SVI SEKTORI	Komunalne usluge EU: gospodarske djelatnosti koje se smatraju komunalnim uslugama na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijegati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim subjektima[2].

[1] Kad je riječ o uslužnim sektorima, ta ograničenja nisu veća od ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

[2] S obzirom na to da komunalne usluge često postoje i na razini ispod središnje, podroban i iscrpan popis obveza specifičnih za sektore nije praktičan. Kako bi se olakšalo razumijevanje, u posebnim bilješkama u ovom popisu obveza zorno i neiscrpno ukazat će se na one sektore u kojima komunalne usluge imaju važnu ulogu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Vrste poslovnog nastana EU: tretmanom dodijeljenim društvima kćerima (društava iz trećih zemalja) osnovanima u skladu s pravom države članice, čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u EU-u, nisu obuhvaćene podružnice ili zastupništva koje je društvo iz treće zemlje osnovalo u državi članici. BG: osnivanje podružnica podliježe odobrenju. EE: najmanje pola članova upravnog odbora mora imati boravište u EU-u. FI: stranac koji se bavi trgovinom kao partner u finskom komanditnom ili javnom trgovačkom društvu treba dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti te mora imati prebivalište u EU-u. U svim sektorima, osim telekomunikacijskih usluga, za najmanje pola redovitih članova i zamjenika u upravnom vijeću uvjet su državljanstvo i boravište. Međutim, trgovačkim društvima mogu se odobriti izuzeća. Ako strana organizacija namjerava obavljati poslovnu ili trgovačku djelatnost osnivanjem podružnice u Finskoj, obvezna je pribaviti dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti. Dozvola za djelovanje kao osnivač trgovačkog društva s ograničenom odgovornošću zahtjeva se za stranu organizaciju ili pojedinca koji nije građanin EU-a. U sektoru telekomunikacijskih usluga prebivalište je uvjet za pola osnivača i pola članova upravnog vijeća. Ako je osnivač pravna osoba, za tu pravnu osobu postoji uvjet rezidentnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT: za pristup industrijskim, trgovačkim i obrtničkim djelatnostima potrebni su boravišna dozvola i posebno odobrenje za obavljanje djelatnosti. BG, PL: opseg poslovanja predstavništva može uključivati samo oglašavanje i promidžbu stranog matičnog trgovačkog društva koje to predstavništvo zastupa. PL: uz izuzetak financijskih usluga, ne preuzima obveze za podružnice. Ulagači izvan EU-a mogu poduzimati i obavljati gospodarsku djelatnost samo u obliku komanditnog društva, komanditnog društva na dionice, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva (kod pravnih usluga samo u obliku registriranog partnerstva i komanditnog društva). RO: samostalni upravitelj ili predsjednik upravnog odbora kao i pola ukupnog broja upravitelja trgovačkih društava su rumunjski državljani, osim ako je drukčije propisano u društvenom ugovoru ili njegovim statutima. Većina revizora i njihovih zamjenika zaposlenih u trgovačkim društvima moraju biti rumunjski državljani.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SE: strano društvo (koje nije osnovalo pravni subjekt u Švedskoj) obavlja svoju poslovnu djelatnost putem podružnice osnovane u Švedskoj s neovisnom upravom i s odvojenim računima. Građevinski projekti u trajanju kraćem od godine dana izuzeti su od uvjeta osnivanja podružnice ili imenovanja zastupnika s boravištem. Društvo s ograničenom odgovornošću (dioničko društvo) može osnovati jedan ili više osnivača. Osnivač ima boravište u Švedskoj ili je švedski pravni subjekt. Partnerstvo može biti osnivač samo ako svaki partner ima boravište u Švedskoj. Predmetni uvjeti primjenjuju se na osnivanje svih drugih vrsta pravnih osoba. Najmanje 50 % članova upravnog odbora mora imati boravište u Švedskoj. Strani ili švedski državljani koji nemaju boravište u Švedskoj, a žele obavljati trgovačku djelatnost u Švedskoj, imenuju i pri lokalnim tijelima registriraju zastupnika s boravištem u Švedskoj, zaduženog za te djelatnosti. Uvjeti koji se odnose na boravište nisu obvezujući ako se može dokazati da nisu potrebni u danom slučaju. SI: strana društva smiju osnivati podružnice pod uvjetom da je matično društvo upisano u sudski registar u zemlji podrijetla najmanje godinu dana. SK: strana fizička osoba čije će se ime upisati u trgovački registar kao ime osobe koja je ovlaštena djelovati u ime poduzetnika obvezna je dostaviti boravišnu dozvolu za Slovačku.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Ulaganja ES: prethodno odobrenje vlade potrebno je za ulaganja stranih vlada i stranih javnih subjekata u Španjolskoj (što podrazumijeva da subjekt, osim gospodarskog, ima i negospodarski interes) izravno ili putem društava ili drugih subjekata koje izravno ili neizravno kontroliraju strane vlade. BG: u poduzećima u kojima javni (državni ili lokalni) udio u temeljnom kapitalu prelazi 30 %, za prijenos tih udjela trećim osobama potrebno je odobrenje. Određene gospodarske djelatnosti povezane s iskorištavanjem ili korištenjem državne ili javne imovine podliježu dodjeli koncesija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama. Strani ulagači ne mogu sudjelovati u privatizaciji. Strani ulagači i bugarske pravne osobe s kontrolirajućim stranim udjelom trebaju dozvolu za (a) istraživanje, razvoj ili vađenje prirodnih resursa iz teritorijalnog mora, epikontinentalnog pojasa ili isključivog gospodarskog pojasa i (b) stjecanje kontrolirajućeg udjela u trgovačkim društvima koja se bave bilo kojom od djelatnosti navedenih pod točkom (a).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	FR: strane kupnje koje prelaze 33,33 % udjela kapitala ili glasačkih prava u postojećem francuskom poduzeću, ili 20 % u javno uvrštenim francuskim društvima, podliježu sljedećim propisima: – ulaganja manja od 7,6 milijuna EUR u francuska poduzeća s prometom do 76 milijuna EUR postaju neograničena nakon roka od 15 dana nakon prethodne obavijesti i provjere jesu li ti iznosi ispravni, – po isteku razdoblja od mjesec dana nakon prethodne obavijesti smatra se da je prešutno dano odobrenje za ostala ulaganja, osim ako je Ministarstvo gospodarstva, u iznimnim slučajevima, iskoristilo svoje pravo na odgodu ulaganja. Strani udio u vlasništvu u novoprivatiziranim društvima može se ograničiti na promjenjivi udio vlastitog kapitala društva ponuđenog javnosti, koji francuska vlada utvrđuje na temelju svakog pojedinačnog slučaja. Za uspostavu određenih poslovnih, industrijskih ili zanatskih djelatnosti potrebno je posebno odobrenje ako glavni direktor nema uvjerenje o prebivalištu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	FI: za stjecanje udjela koji daju više od trećine glasačkih prava u većem finskom trgovačkom društvu ili poduzeću (s više od 1000 zaposlenika ili s prometom većim od 168 milijuna EUR ili s ukupnim iznosom bilance većim od 168 milijuna EUR), stranim vlasnicima potrebna je potvrda finskih nadležnih tijela; ona se može uskratiti samo ako su ugroženi važni nacionalni interesi. Ta ograničenja ne odnose se na telekomunikacijske usluge. HU: ne preuzima obveze za strane udjele u novoprivatiziranim društvima. IT: novoprivatizirana društva mogu dobiti ili zadržati isključiva prava. U nekim slučajevima glasačka prava u novoprivatiziranim društvima mogu biti ograničena. Stjecanje većeg broja udjela u kapitalu društava koja obavljaju djelatnosti u području obrane, prijevoznih usluga, telekomunikacija ili energije može podlijegati odobrenju nadležnih tijela tijekom petogodišnjeg razdoblja.
SVI SEKTORI	Geografske zone FI: na Ålandskim otocima postoje ograničenja prava fizičkih osoba na poslovni nastan ako nemaju regionalno državljanstvo na Ålandu te svih pravnih osoba bez dozvole nadležnih tijela Ålandskih otoka.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
1. POLJOPRIVREDA, LOV I ŠUMARSTVO	
A. Poljoprivreda, lov (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[1]	AT, HR, HU, MT, RO: ne preuzimaju obveze za poljoprivredne djelatnosti. CY: dopušteno je do 49 % vlasničkog udjela koji nije iz EU-a. FR: osobama koje nisu građani EU-a potrebno je odobrenje za osnivanje poljoprivrednih poduzeća, a ulagačima koji nisu iz EU-a odobrenje za stjecanje vinograda. IE: poslovni nastan osoba koje nemaju boravište u EU-u u djelatnostima proizvodnje brašna podliježe odobrenju.
B. Šumarstvo i sječa drva (ISIC rev 3.1: 020) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[2]	BG: ne preuzima obveze za djelatnosti sječe drva.

[1] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.f) i 6.F.g).

[2] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.f) i 6.F.g).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
2. Ribarstvo i akvakultura (ISIC rev.3.1: 0501, 0502) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[1]	AT: najmanje 25 % plovila mora biti registrirano u Austriji. BE, FI, IE, LV, NL, PT, SK: strani ulagači koji nisu registrirani i nemaju glavni ured u Belgiji, Finskoj, Irskoj, Latviji, Nizozemskoj, Portugalu i Slovačkoj ne mogu posjedovati plovila pod belgijskom, finskom, irskom, latvijskom, nizozemskom, portugalskom i slovačkom zastavom. CY, EL: dopušteno je do 49 % vlasničkog udjela koji nije iz EU-a. DK: osobe koje nemaju boravište u EU-u ne mogu posjedovati trećinu ili više poduzeća koje se bavi komercijalnim ribolovom. Osobe koje nemaju boravište u EU-u ne mogu posjedovati plovila koja plove pod danskom zastavom, osim putem poduzeća koje je osnovano u Danskoj. FR: osobe koje nisu građani EU-a ne mogu sudjelovati u državnom pomorskom dobru radi uzgoja ribe/školjaka/algi. Strani ulagači koji nisu registrirani i nemaju glavni ured u Francuskoj ne mogu posjedovati više od pedeset posto plovila pod francuskom zastavom.

[1] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.f) i 6.F.g).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	DE: dozvola za morski ribolov izdaje se jedino plovilima koja imaju pravo na njemačku zastavu. To su ribarski brodovi u većinskom vlasništvu građana EU-a ili društava osnovanih u skladu s propisima EU-a, s glavnim mjestom obavljanja djelatnosti u jednoj od država članica. Upotreba plovila mora biti pod upravom i nadzorom osoba koje imaju boravište u Njemačkoj. Za dobivanje ribolovne dozvole svi ribarski brodovi moraju se registrirati u odgovarajućim obalnim državama u kojima im je matična luka. EE: brodovi imaju pravo ploviti pod estonskom zastavom ako se nalaze u Estoniji i u većinskom su vlasništvu estonskih državljana u javnom i u komanditnom društvu ili drugih pravnih subjekata koji se nalaze u Estoniji te u kojima većinu glasačkih prava u upravnom odboru imaju estonski državljani. BG, HR, HU, LT, MT, RO: ne preuzimaju obveze. IT: strani državljani, osim osoba s boravištem u EU-u, ne mogu imati većinski udio u plovilima koja plove pod talijanskom zastavom ili kontrolirajući udio u društvima koja su vlasnici brodova i imaju sjedište u Italiji. Ribolov u talijanskim teritorijalnim vodama rezerviran je za plovila koja plove pod talijanskom zastavom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SE: strani ulagači koji nisu registrirani i nemaju glavni ured u Švedskoj ne mogu posjedovati više od pedeset posto plovila pod švedskom zastavom. Strani ulagači trebaju odobrenje za stjecanje 50 % ili više udjela u poduzećima koja se bave djelatnostima komercijalnog ribarstva u švedskim vodama. SI: brodovi imaju pravo ploviti pod slovenskom zastavom ako je više od polovine broda u vlasništvu građana EU-a ili pravnih osoba sa sjedištem u jednoj od država članica EU-a. UK: rezerva u pogledu stjecanja plovila koja plove pod zastavom Ujedinjene Kraljevine, osim ako je najmanje 75 % ukupnog ulaganja u vlasništvu britanskih državljana i/ili društava u kojima najmanje 75 % udjela drže britanski državljani, koji imaju boravište odnosno nastan u Ujedinjenoj Kraljevini. Plovila se moraju voditi i kontrolirati te se njima mora upravljati iz Ujedinjene Kraljevine.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
3. RUDARSTVO I VAĐENJE[1] A. Vađenje ugljena i lignita; vađenje treseta (ISIC rev 3.1: 10) B. Vađenje sirove nafte i prirodnog plina[2] (ISIC rev 3.1: 1110) C. Vađenje metalnih ruda (ISIC rev 3.1: 13) D. Ostalo rudarstvo i vađenje (ISIC rev 3.1: 14)	EU: ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Ne preuzima obveze za vađenje sirove nafte i prirodnog plina. ES: ne preuzima obveze za strana ulaganja u strateške minerale.

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

[2] Ne uključuje usluge povezane s rudarstvom koje se uz naknadu ili na temelju ugovora pružaju na poljima nafte i plina i koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.A.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
4. PROIZVODNJA[1]	
A. Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića (ISIC rev 3.1: 15)	Nema rezervi.
B. Proizvodnja duhanskih proizvoda (ISIC rev 3.1: 16)	Nema rezervi.
C. Proizvodnja tekstila (ISIC rev 3.1: 17)	Nema rezervi.
D. Proizvodnja odjeće; dorada i bojenje krzna (ISIC rev 3.1: 18)	Nema rezervi.

[1] Ne uključuje savjetodavne usluge povezane s proizvodnjom, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.h).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Štavljenje i obrada kože; proizvodnja putnih i ručnih torba, sedlarskih i remenarskih proizvoda i obuće (ISIC rev 3.1: 19)	Nema rezervi.
F. Proizvodnja drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala (ISIC rev 3.1: 20)	Nema rezervi.
G. Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda (ISIC rev 3.1: 21)	Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
H. Izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenih medija[1] (ISIC rev 3.1: 22, osim izdavaštva i tiskanja uz naknadu ili na temelju ugovora[2])	HR: boravište je uvjet. IT: državljanstvo je uvjet za vlasnike izdavačkih kuća i tiskara.
I. Proizvodnja proizvoda koksnih peći (ISIC rev 3.1: 231)	Nema rezervi.
J. Proizvodnja rafiniranih naftnih proizvoda[3] (ISIC rev 3.1: 232)	EU: ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).

1 Sektor je ograničen na proizvodne djelatnosti. Ne uključuje djelatnosti koje su povezane s audiovizualnom djelatnošću ili predstavljaju kulturni sadržaj.

2 Izdavaštvo i tiskanje uz naknadu ili na temelju ugovora nalazi se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.p).

3 Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
K. Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda osim eksploziva (ISIC rev 3.1: 24 osim proizvodnje eksploziva)	Nema rezervi.
L. Proizvodnja proizvoda od gume i plastike (ISIC rev 3.1: 25)	Nema rezervi.
M. Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda (ISIC rev 3.1: 26)	Nema rezervi.
N. Proizvodnja osnovnih metala (ISIC rev 3.1: 27)	Nema rezervi.
O. Proizvodnja proizvoda od metala, osim strojeva i opreme (ISIC rev 3.1: 28)	Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
P. Proizvodnja strojeva	
a) Proizvodnja strojeva za opće namjene (ISIC rev 3.1: 291)	Nema rezervi.
b) Proizvodnja strojeva za posebne namjene osim oružja i streljiva (ISIC rev 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Nema rezervi.
c) Proizvodnja aparata za kućanstvo, d. n. (ISIC rev 3.1: 293)	Nema rezervi.
d) Proizvodnja uredskih, računovodstvenih i računalnih uređaja (ISIC rev 3.1: 30)	Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Proizvodnja električnih strojeva i aparata, d. n. (ISIC rev 3.1: 31)	Nema rezervi.
f) Proizvodnja radiotelevizijskih i komunikacijskih aparata i opreme (ISIC rev 3.1: 32)	Nema rezervi.
Q. Proizvodnja medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata te satova (ISIC rev 3.1: 33)	Nema rezervi.
R. Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (ISIC rev 3.1: 34)	Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
S. Proizvodnja ostale (nevojne) prijevozne opreme (ISIC rev 3.1: 35 osim proizvodnje ratnih brodova, borbenih zrakoplova i ostale prijevozne opreme za vojnu upotrebu)	Nema rezervi.
T. Proizvodnja namještaja; proizvodnja, d.n. (ISIC rev 3.1: 361, 369)	Nema rezervi.
U. Recikliranje (ISIC rev 3.1: 37)	Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
5. PROIZVODNJA, PRIJENOS I DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE, PLINA, PARE I TOPLE VODE ZA VLASTITE POTREBE[1] (OSIM PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE U NUKLEARNIM ELEKTRANAMA)	
A. Proizvodnja električne energije; prijenos i distribucija električne energije za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4010)[2]	EU: ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

[2] Ne uključuje rad sustava za prijenos i distribuciju električne energije uz naknadu ili na temelju ugovora, koji se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Proizvodnja plina; distribucija plinovitih goriva distribucijskom mrežom za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4020)[1]	EU: ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
C. Proizvodnja pare i tople vode; distribucija pare i tople vode za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4030)[2]	EU: ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	

[1] Ne uključuje prijevoz prirodnog plina i plinovitih goriva cjevovodima, prijenos i distribuciju plina uz naknadu ili na temelju ugovora te prodaju prirodnog plina i plinovitih goriva, koji se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE.

[2] Ne uključuje prijenos i distribuciju pare i tople vode uz naknadu ili na temelju ugovora ni prodaju pare i tople vode, koji se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Pravne usluge (CPC 861)[1]	AT: vlasnički udio i udjeli stranih odvjetnika (koji moraju ispunjavati sve uvjete za obavljanje djelatnosti u matičnoj zemlji) u poslovnom rezultatu bilo kojeg odvjetničkog društva ne smiju biti veći od 25 %. Ti odvjetnici ne smiju imati odlučujući utjecaj pri odlučivanju.

[1] Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su ulagač ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika te, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u EU-u i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u EU-u jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, *huissiers de justice* ili drugi *officiers publics et ministériels*	BE: za pojavljivanje pred „Cour de cassation” u predmetima koji nisu kazneni predmeti primjenjuju se kvote. FR: pristup odvjetnika profesiji „avocat auprès de la Cour de Cassation” i „avocat auprès du Conseil d'Etat” podliježe kvotama. DK: samo odvjetnici s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti i odvjetnička društva registrirana u Danskoj mogu biti vlasnici udjela u danskom odvjetničkom društvu. Samo odvjetnici s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti mogu biti članovi upravnog odbora ili biti dio uprave danskog odvjetničkog društva. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu. FR: neke vrste pravnih oblika („association d'avocats” i „société en participation d'avocat”) ograničene su na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj. U odvjetničkom društvu koje pruža usluge povezane s francuskim pravom ili pravom Europske unije, najmanje 75 % partnera koji imaju 75 % udjela jesu odvjetnici koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: zastupanje stranaka pred sudovima mogu obavljati samo članovi Hrvatske odvjetničke komore (hrvatski naziv „odvjetnici”). Državljanstvo je uvjet za članstvo u odvjetničkoj komori. HU: komercijalna prisutnost treba biti u obliku partnerstva s mađarskim odvjetnikom (*ügyvéd*) ili odvjetničkim uredom (*ügyvédi iroda*) odnosno zastupničkim uredom. PL: strani odvjetnici imaju pristup samo pravnim oblicima registriranog partnerstva i komanditnog društva, a odvjetnicima iz EU-a na raspolaganju su druge vrste pravnih oblika.
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	AT: sudjelovanje stranih računovođa (koji moraju biti ovlašteni u skladu sa zakonodavstvom matične zemlje) u temeljnom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima svakog austrijskog pravnog subjekta ne smiju biti veći od 25 %, ako nisu članovi austrijskog strukovnog tijela. CY: pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. DK: strani revizor može ući u partnerstvo s ovlaštenim danskim računovođama uz dozvolu Danske agencije za trgovinu i trgovačka društva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 2. Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	AT: sudjelovanje stranih revizora (koji moraju biti ovlašteni u skladu sa zakonodavstvom matične zemlje) u temeljnom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima svakog austrijskog pravnog subjekta ne smiju biti veći od 25 %, ako nisu članovi austrijskog strukovnog tijela. CY: pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. CZ i SK: najmanje 60 % dioničkog kapitala ili glasačkih prava mora biti u vlasništvu državljana. DK: strani revizor može ući u partnerstvo s ovlaštenim danskim računovođama uz dozvolu Danske agencije za trgovinu i trgovačka društva. FI: barem jedan od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću mora biti osoba s boravištem. HR: nema rezervi, osim što reviziju mogu obavljati samo pravne osobe. LV: u trgovačkom društvu zaprisegnutih revizora više od 50 % udjela u dioničkom kapitalu s pravom glasa u vlasništvu je zaprisegnutih revizora ili trgovačkih društava zaprisegnutih revizora iz EU-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LT: najmanje 75 % udjela treba pripadati revizorima ili revizorskim društvima iz EU-a. SE: samo revizori odobreni u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim subjektima, među ostalim, u svim društvima s ograničenom odgovornošću. Samo takve osobe mogu biti udjeličari ili osnivati partnerstva u društvima za obavljanje kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za odobrenje je potrebno boravište. SI: udio stranih osoba u revizorskim društvima ne smije biti veći od 49 % vlasničkog kapitala.
c) Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863)[1]	AT: sudjelovanje stranih poreznih savjetnika (koji moraju biti ovlašteni u skladu sa zakonodavstvom matične zemlje) u temeljnom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima svakog austrijskog pravnog subjekta ne smiju biti veći od 25 %; to se odnosi samo na osobe koje nisu članovi austrijskog strukovnog tijela. CY: pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru.

[1] Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 6.A.a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Arhitektonske usluge i e) Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	BG: za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti, strani ulagači moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagačima ili kao njihovi podizvođači. LV: za arhitektonske usluge, trogodišnje radno iskustvo u Latviji u području projektiranja i sveučilišna diploma potrebni su za dobivanje dozvole za obavljanje poslovne djelatnosti uz punu pravnu odgovornost i s pravom na potpisivanje projekata.
f) Inženjerske usluge i g) Integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	BG: za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti, strani ulagači moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagačima ili kao njihovi podizvođači.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
h) Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	AT: ne preuzima obveze, osim za stomatološke usluge te psihologe i psihoterapeute, za koje nema rezervi. DE: ispitivanje gospodarskih potreba za liječnike i stomatologe koji su ovlašteni liječiti osiguranike javnog zdravstvenog osiguranja. Glavni kriterij: nedostatak liječnika i stomatologa u određenoj regiji. FI: ne preuzima obveze. FR: ulagačima iz EU-a na raspolaganju su i drugi pravni oblici, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal" i „société civile professionnelle". LV: ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: nedostatak liječnika i stomatologa u određenoj regiji. BG, LT: pružanje usluge ovisi o odobrenju koje se temelji na planu zdravstvenih usluga određenom prema potrebama, uzimajući u obzir broj stanovnika i postojeće usluge liječnika i stomatologa. SI: ne preuzima obveze za usluge socijalne medicine, sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge; opskrbu krvlju, krvne pripravke i transplantate; obdukciju. UK: obavljanje liječničke djelatnosti u okviru sustava National Health Service podliježe planiranju zapošljavanja liječničkog osoblja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Veterinarske usluge (CPC 932)	AT: ne preuzima obveze. BG: ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća. FR: ulagačima iz EU-a na raspolaganju su i drugi pravni oblici, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. HU: ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: uvjeti na tržištu rada u sektoru.
j) 1. Usluge primalja (dio CPC-a 93191)	BG, FI, HU, MT, SI: ne preuzimaju obveze. FR: ulagačima iz EU-a na raspolaganju su i drugi pravni oblici, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. LT: može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja (dio CPC-a 93191)	AT: strani ulagači smiju sudjelovati samo u sljedećim djelatnostima: medicinske sestre, fizioterapeuti, radni terapeuti, logopedi, dijetetičari i nutricionisti. BG, MT, SI: ne preuzimaju obveze. FI: ne preuzima obveze za fizioterapeute i pomoćno medicinsko osoblje. FR: ulagačima iz EU-a na raspolaganju su i drugi pravni oblici, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. LT: može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. LV: ispitivanje gospodarskih potreba za strane fizioterapeute i pomoćno medicinsko osoblje. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u određenoj regiji.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211) i druge usluge koje pružaju farmaceuti[1]	AT, BG, CY, FI, MT, PL, RO, SE, SI: ne preuzimaju obveze. BE, DE, DK, EE, ES, FR, IT, HR, HU, IE, LV, PT, SK: odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i geografska rasprostranjenost postojećih ljekarni.
B. Računalne i srodne usluge (CPC 84)	Nema rezervi.

[1] Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge istraživanja i razvoja[1] a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (CPC 851) b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852 osim usluga psihologa)[2] c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (CPC 853)	EU: za javno financirane usluge istraživanja i razvoja, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo građanima EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u.
D. Usluge poslovanja nekretninama[3]	

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

[2] Dio CPC-a 85201 koji se nalazi pod točkom 6.A.h – Medicinske i stomatološke usluge.

[3] Uključena usluga odnosi se na posao agenta nekretninama i ne utječe ni na kakva prava i/ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821)	Nema rezervi.
b) uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 822)	Nema rezervi.
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
a) u vezi s brodovima (CPC 83103)	LT: brodovi moraju biti u vlasništvu litavskih fizičkih osoba ili društava s poslovnim nastanom u Litvi. SE: za plovidbu pod švedskom zastavom u slučaju stranih vlasničkih udjela u brodovima mora se dostaviti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju u upravljanju.
b) u vezi sa zrakoplovima (CPC 83104)	EU: zrakoplovi koje koriste prijevoznici iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici EU-a koja izdaje dozvolu prijevozniku ili drugdje unutar EU-a. Zrakoplov mora biti u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole (uključujući državljanstvo direktora). Izuzeće se može odobriti za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u izvanrednim okolnostima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) u vezi s drugom prijevoznom opremom (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	Nema rezervi.
d) u vezi s ostalim strojevima i opremom (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 i CPC 83109)	Nema rezervi.
e) u vezi s proizvodima za osobnu upotrebu i kućanstvo (CPC 832)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju obveze za CPC 83202.
f) iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	Nema rezervi.
F. Ostale poslovne usluge	
a) Oglašavanje (CPC 871)	Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (CPC 864)	Nema rezervi.
c) Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865)	Nema rezervi.
d) Usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866)	HU: ne preuzima obveze za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602).
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analiza[1] (CPC 8676)	Nema rezervi.
f) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (dio CPC-a 881)	Nema rezervi.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na usluge tehničkog ispitivanja i analize, obvezne za dobivanje ovlaštenja za stavljanje na tržište ili za korištenje (npr. pregled automobila, pregled hrane).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
g) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s ribarstvom (dio CPC-a 882)	Nema rezervi.
g) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s ribarstvom (dio CPC-a 882)	Nema rezervi.
h) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s proizvodnjom (dio CPC-a 884 i dio CPC-a 885)	Nema rezervi.
i) Usluge pronalaženja i zapošljavanja osoblja	
i) 1. Traženje rukovodećeg osoblja (CPC 87201)	BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze.
i) 2. Usluge posredovanja pri zapošljavanju (CPC 87202)	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK: ne preuzimaju obveze. BE, FR, IT: državni monopol. DE: odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje i razvoj događaja na tržištu rada.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) 3. Usluge pronalaženja pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze. IT: državni monopol.
i) 3. Usluge pronalaženja pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze. IT: državni monopol.
i) 4. Usluge agencije za modele (dio CPC-a 87209)	Nema rezervi.
j) 1. Istražne usluge (CPC 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze.
j) 2. Usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	DK: državljanstvo i boravište uvjet su za članove upravnog odbora. Ne preuzima obveze za zaštitne službe zračnih luka. BG, CY, CZ, EE, FI, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: dozvola se može dodijeliti samo državljanima i nacionalnim registriranim organizacijama. ES: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Pristup ovisi o prethodnom odobrenju. HR: ne preuzima obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Srodne znanstvene i tehničke savjetodavne usluge[1] (CPC 8675)	FR: stranim ulagačima potrebno je posebno odobrenje za usluge istraživanja i ispitivanja.
l) 1. Održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	Nema rezervi.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	LV: državni monopol. SE: ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se kad ulagači namjeravaju osnovati vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriterij: ograničenja u pogledu prostora i kapaciteta.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na određene djelatnosti povezane s rudarstvom (minerali, nafta, plin itd).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	SE: ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se kad ulagači namjeravaju osnovati vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriterij: ograničenja u pogledu prostora i kapaciteta.
l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova (dio CPC-a 8868)	Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Nema rezervi.
m) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	Nema rezervi.
n) Fotografske usluge (CPC 875)	Nema rezervi.
o) Usluge pakiranja (CPC 876)	Nema rezervi.

[1] Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se pod točkama od 6.F.l)1. do 6.F.l)4. Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845) nalaze se pod točkom 6.B. Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
p) Tiskanje i izdavaštvo (CPC 88442)	HR: boravište je uvjet za izdavača i uredništvo. LT, LV: prava na osnivanje u izdavačkom sektoru dodjeljuju se samo pravnim osobama registriranima u tim državama (bez podružnica). PL: državljanstvo je uvjet za glavnog urednika novina i časopisa. SE: boravište je uvjet za izdavača i vlasnika izdavačke kuće i tiskare.
q) Usluge povezane s organizacijom kongresa (dio CPC-a 87909)	Nema rezervi.
r) 1. Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905)	DK: ovlaštenim javnim prevoditeljima i tumačima ovlaštenjem se može ograničiti opseg djelatnosti. HR: ne preuzima obveze za usluge prevođenja i tumačenja za hrvatske sudove ili pred njima. PL: ne preuzima obveze za pružanje usluga zaprisegnutih tumača. BG, HU, SK: ne preuzimaju obveze za službeno prevođenje i tumačenje.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 2. Usluge unutarnjeg uređenja i druge usluge oblikovanja posebnih proizvoda (CPC 87907)	Nema rezervi.
r) 3. Usluge agencija za naplatu (CPC 87902)	IT, PT: državljanstvo je uvjet za ulagače.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	BE: u pogledu banaka kreditnih podataka o potrošačima, državljanstvo je uvjet za ulagače. IT, PT: državljanstvo je uvjet za ulagače.
r) 5. Usluge umnožavanja (CPC 87904)[1]	Nema rezervi.

[1] Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 6.F.p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 6. Usluge savjetovanja u području telekomunikacija (CPC 7544)	Nema rezervi.
r) 7. Usluge odgovaranja na telefonske pozive (CPC 87903)	Nema rezervi.
7. KOMUNIKACIJSKE USLUGE	
A. Poštanske i kurirske usluge	Nema rezervi[1].

[1] Za podsektore od i. do iv. mogu se zahtijevati pojedinačne dozvole kojima se određuju posebne obveze univerzalnih usluga i/ili financijski doprinos fondu za naknade.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge koje se odnose na rukovanje[1] poštanskim pošiljkama[2] prema sljedećem popisu podsektora, bilo za strana ili domaća odredišta: i. rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojem fizičkom mediju[3], uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu, ii. rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima[4], iii. rukovanje adresiranim novinskim proizvodima[5], iv. rukovanje predmetima iz točaka od i. do iii. kao preporučenom ili osiguranom poštom, v. usluge ekspresne dostave[6] za predmete iz točaka od i. do iii., vi. rukovanje neadresiranim predmetima i vii. razmjena dokumenata[7]	

1 „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti poput prijema, sortiranja, prijevoza i dostave.

2 „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, javni ili privatni.

3 Na primjer, pisma ili razglednice.

4 Uključujući knjige i kataloge.

5 Dnevne novine, novine i časopisi.

6 Usluge ekspresne dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti, kao što su preuzimanje na točki podrijetla, osobna dostava adresiranoj osobi, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresirane osobe u provozu i potvrda primitka.

7 Osiguravanje sredstava, uključujući *ad hoc* objekte i prijevoz koji obavljaju treće osobe, kojima se omogućuje samostalna dostava međusobnom razmjenom poštanskih pošiljaka među korisnicima pretplaćenima na tu uslugu. „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, javni ili privatni.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Međutim, podsektori i., iv. i v. isključeni su ako su među uslugama koje se mogu rezervirati, tj. za predmete korespondencije čija je cijena niža od osnovne javne tarife uvećane 2 i pol puta, pod uvjetom da im težina ne prelazi 50 grama[1], te uslugu preporučene pošte koja se upotrebljava u sudskim i upravnim postupcima. (dio CPC-a 751, dio CPC-a 71235[2] i dio CPC-a 73210[3])	

[1] „Predmeti korespondencije”: komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koji se treba prenijeti i dostaviti na adresu koju pošiljatelj navodi na samom predmetu ili na njegovu omotu. Knjige, katalozi, novine i časopisi ne smatraju se predmetima korespondencije.

[2] Prijevoz pošte za vlastite potrebe bilo kojim načinom kopnenog prijevoza.

[3] Prijevoz pošte za vlastite potrebe zračnim putem.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Telekomunikacijske usluge Te usluge ne obuhvaćaju gospodarsku djelatnost koja se sastoji od pružanja sadržaja za čiji su prijenos potrebne telekomunikacijske usluge.	
a) Sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primanja signala bilo kakvim elektromagnetskim sredstvom[1], osim radiodifuzije[2]	Nema rezervi[3].

1 Te usluge ne uključuju internetske informacije i/ili obradu podataka (uključujući obradu transakcija) (dio CPC-a 843), što se nalazi pod točkom 6.B. Računalne usluge.

2 Radiodifuzija se definira kao neprekinuti lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne obuhvaća veze između operatera.

3 Bilješka u svrhu pojašnjenja: neke države članice Europske unije održavaju javno sudjelovanje u određenim telekomunikacijskim operaterima. Države članice zadržavaju svoje pravo da takvo javno sudjelovanje održavaju i u budućnosti. To nije ograničenje pristupa tržištu. U Belgiji se sudjelovanje vlade i glasačka prava u Belgacomu slobodno utvrđuju na temelju zakonodavnih ovlasti kao što je trenutačno slučaj na temelju zakona od 21. ožujka 1991. o reformi gospodarskih poduzeća u državnom vlasništvu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Usluge prijenosa satelitskog emitiranja[1]	EU: nema rezervi, osim što: – obveze podliježu reciprocitetu; – pružatelji usluga u tom sektoru mogu podlijegati obvezama zaštite ciljeva od općeg interesa povezanih s prijenosom sadržaja preko njihove mreže u skladu s regulatornim okvirom EU-a za elektroničke komunikacije. BE: ne preuzima obveze.
8. GRADITELJSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	Nema rezervi.

[1] Te usluge obuhvaćaju telekomunikacijske usluge koje se sastoje od prijenosa i primitka radijske i televizijske radiodifuzije satelitom (neprekinuti lanac prijenosa satelitom koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti). To obuhvaća prodavanje upotrebe satelitskih usluga, ali ne uključuje prodavanje paketa televizijskog programa kućanstvima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i drugog vojnog materijala) Svi u nastavku navedeni podsektori[1]	AT: ne preuzima obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplodirajućih uređaja te otrovnih tvari. Za distribuciju farmaceutskih proizvoda i duhanskih proizvoda, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo građanima EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u. FI: ne preuzima obveze za distribuciju alkoholnih pića i farmaceutskih proizvoda. HR: ne preuzima obveze za distribuciju duhanskih proizvoda.
A. Usluge posrednika	
a) Usluge posrednika u vezi s motornim vozilima, motociklima i motornim saonicama te njihovim dijelovima i priborom (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121)	Nema rezervi.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na distribuciju kemijskih proizvoda, farmaceutskih proizvoda, proizvoda za medicinsku upotrebu kao što su medicinski i kirurški uređaji, medicinske tvari i predmeti za medicinsku upotrebu, vojne opreme i plemenitih metala (i kamenja) i, u nekim državama članicama Europske unije, također i na distribuciju duhana i duhanskih proizvoda i alkoholnih pića.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Ostale usluge posrednika (CPC 621)	Nema rezervi.
B. Usluge veleprodaje	
a) Usluge veleprodaje motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121)	Nema rezervi.
b) Usluge veleprodaje telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542)	Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Ostale usluge veleprodaje (CPC 622 osim usluga veleprodaje energenata[1])	FR, IT: državni monopol na duhan. FR: odobrenje za veleprodajne ljekarne podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i geografska rasprostranjenost postojećih ljekarni.

[1] Te usluge, koje uključuju CPC 62271, nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.D.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge maloprodaje[1] Usluge maloprodaje motornih vozila, motocikala i motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (CPC 61112, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) Usluge maloprodaje telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542)	ES, IT: državni monopol na duhan. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: odobrenje za robne kuće (u slučaju FR samo za velike trgovine) podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih trgovina i utjecaj na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, utjecaj na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. IE, SE: ne preuzimaju obveze za maloprodaju alkoholnih pića. SE: odobrenje za privremenu trgovinu odjećom, obućom i prehrambenim proizvodima koji se ne konzumiraju na prodajnom mjestu može podlijegati ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: utjecaj na postojeće trgovine na određenom geografskom području.

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.B i 6.F.l). Ne uključuje usluge maloprodaje energenata, koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točkama 18.E. i 18.F.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge maloprodaje prehrambenih proizvoda (CPC 631) Usluge maloprodaje druge robe (koja nema veze s energijom), osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda[1] (CPC 632, osim CPC-a 63211 i 63297)	
D. Franšize (CPC 8929)	Nema rezervi.
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	

[1] Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda nalazi se pod naslovom PROFESIONALNE USLUGE u točki 6.A.k).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Usluge osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921) B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922) C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923) D. Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924)	EU: sudjelovanje privatnih subjekata u obrazovnoj mreži podliježe koncesiji. AT: ne preuzima obveze za usluge visokoškolskog obrazovanja. Ne preuzima obveze za usluge obrazovanja odraslih preko radija ili televizije. BG: ne preuzima obveze za pružanje usluga osnovnoškolskog i/ili srednjoškolskog obrazovanja od strane stranih fizičkih osoba i udruženja te za pružanje usluga visokoškolskog obrazovanja. CZ, SK: državljanstvo je uvjet za većinu članova uprave. Ne preuzimaju obveze za pružanje usluga visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310). CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju obveze. EL: državljanstvo je uvjet za većinu članova uprave u osnovnim i srednjim školama. Ne preuzima obveze za institucije visokoškolskog obrazovanja koje izdaju priznate državne diplome. ES, IT: ispitivanje potreba za otvaranje privatnih sveučilišta ovlaštenih za izdavanje priznatih diploma ili akademskih stupnjeva; postupak uključuje savjet parlamenta. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih objekata.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: ne preuzima obveze za usluge osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921). Za usluge srednjoškolskog obrazovanja: nema rezervi za pravne osobe. HU, SK: lokalna tijela koja su zadužena za izdavanje dozvola mogu ograničiti broj škola koje se osnivaju (ili u slučaju srednjih škola i institucija visokoškolskog obrazovanja to mogu učiniti središnje vlasti). LV: ne preuzima obveze za pružanje usluga obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224). SI: ne preuzima obveze za osnovne škole. Državljanstvo je uvjet za većinu članova uprave u srednjim i visokim školama.
E. Ostale usluge obrazovanja (CPC 929)	AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze. CZ, SK: sudjelovanje privatnih subjekata u obrazovnoj mreži podliježe koncesiji. Državljanstvo je uvjet za većinu članova uprave.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
11. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA[1] A. Usluge upravljanja otpadnim vodama (CPC 9401)[2] B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada a) Usluge uklanjanja otpada (CPC 9402) b) Sanitarne i slične usluge (CPC 9403) C. Zaštita zraka i klime (CPC 9404)[3]	Nema rezervi.

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.
[2] Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.
[3] Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Sanacija i čišćenje tla i vode a) Tretman i sanacija onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio CPC-a 9406)[1] E. Smanjenje buke i vibracija (CPC 9405) F. Zaštita bioraznolikosti i krajolika a) Usluge zaštite prirode i krajolika (dio CPC-a 9406) G. Ostale ekološke i pomoćne usluge (CPC 9409)	

[1] Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajolika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	AT: dozvola za podružnice stranih osiguravatelja uskraćuje se ako osiguravatelj u matičnoj zemlji nema pravni oblik koji odgovara dioničkom društvu ili udruženju uzajamnog osiguranja ili je usporediv s njim. BG, ES: prije osnivanja podružnice ili agencije za pružanje određenih vrsta osiguranja u Bugarskoj ili Španjolskoj, strani osiguravatelj mora biti ovlašten za pružanje istih vrsta osiguranja u matičnoj zemlji najmanje pet godina. EL: pravo poslovnog nastana ne obuhvaća osnivanje predstavništava ni drugu trajnu prisutnost osiguravajućih društava, osim kada su ti uredi osnovani kao agencije, podružnice ili sjedišta. FI: mjesto boravišta barem polovine promotora, članova upravnog vijeća i nadzornog odbora osiguravajućeg društva mora biti u EU-u, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće. Strani osiguravatelji ne mogu dobiti dozvolu u Finskoj kao podružnica za pružanje usluga obveznog mirovinskog osiguranja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT: odobrenje za osnivanje podružnica u konačnici podliježe ocjeni nadzornih tijela. BG, PL: za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje u zemlji (bez podružnica). PT: strana osiguravajuća društva moraju za osnivanje podružnice u Portugalu dokazati prethodno iskustvo u poslovanju od najmanje pet godina. Izravno širenje poslovne mreže nije dopušteno za posredovanje u osiguranju, koje je ograničeno na trgovačka društva koja su osnovana u skladu s pravom države članice EU-a. SK: strani državljanin može osnovati osiguravajuće društvo u obliku dioničkog društva ili može obavljati djelatnost osiguranja putem svojih društava kćeri s registriranim sjedištem u Slovačkoj (bez podružnica). SI: strani ulagači ne mogu sudjelovati u osiguravajućim društvima koja su u postupku privatizacije. Članstvo u institucijama uzajamnog osiguranja ograničeno je na trgovačka društva osnovana u Sloveniji (bez podružnica) i domaće fizičke osobe. Za pružanje savjetodavnih usluga i usluga namire potraživanja potrebno je osnivanje kao pravni subjekt (bez podružnica). Boravište u Sloveniji uvjet je za trgovce pojedince. SE: poduzeća za osigurateljno posredovanje koja nisu osnovana u Švedskoj mogu ostvariti poslovni nastan samo kao podružnica.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankovne i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	EU: samo poduzeća s registriranim sjedištem u EU-u mogu djelovati kao depozitari imovine investicijskih fondova. Za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim uzajamnim fondovima na udjele i investicijskim društvima zahtijeva se osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje koje ima glavni ured i registrirano sjedište u istoj državi članici. BG: mirovinsko osiguranje provodi se kroz sudjelovanje u osnovanim društvima za mirovinsko osiguranje (bez podružnica). Predsjednik upravnog odbora i predsjednik upravnog vijeća moraju imati prebivalište u Bugarskoj. CY: samo članovi (brokeri) Ciparske burze mogu obavljati poslove koji se odnose na posredovanje vrijednosnim papirima u Cipru. Brokersko poduzeće može biti registrirano kao član Ciparske burze samo ako je osnovano i registrirano u skladu s ciparskim Zakonom o trgovačkim društvima (bez podružnica). FI: barem polovina osnivača i članova upravnog vijeća, najmanje jedan redoviti član i jedan zamjenik člana nadzornog odbora te osoba s pravom potpisa u ime kreditne institucije moraju imati prebivalište u EU-u. Nadležna tijela mogu odobriti izuzeće od tih zahtjeva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: nema rezervi, osim za usluge namire i klirinške usluge jer je Središnje klirinško depozitarno društvo (SKDD) jedini pružatelj tih usluga u Hrvatskoj. Pristup uslugama SKDD-a odobrit će se nerezidentima na nediskriminirajućoj osnovi. HU: podružnicama stranih institucija nije dopušteno pružanje usluga upravljanja imovinom za privatne mirovinske fondove ili upravljanja poduzetničkim kapitalom. Odbor financijske institucije trebao bi uključivati najmanje dva člana koji su državljani Mađarske, rezidenti u smislu odgovarajućih deviznih propisa i imaju prebivalište u Mađarskoj barem godinu dana. IE: u slučaju kolektivnih investicijskih programa koji su organizirani kao investicijski uzajamni fondovi na udjele i trgovačka društva s promjenjivim kapitalom (osim poduzeća za kolektivna ulaganja u prenosive vrijednosne papire, UCITS), skrbnik/depozitar i društvo za upravljanje moraju biti osnovani u Irskoj ili u nekoj drugoj državi članici EU-a (bez podružnica). Ako je riječ o investicijskom komanditnom društvu, najmanje jedan partner u takvom društvu mora biti osnovan u Irskoj. Kako bi postao član burze u Irskoj, subjekt mora i. biti ovlašten u Irskoj, što zahtijeva osnivanje društva ili partnerstvo, s glavnim uredom/registriranim sjedištem u Irskoj, ili ii. biti ovlašten u nekoj drugoj državi članici EU-a u skladu s Direktivom EU-a o investicijskim uslugama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT: kako bi bilo ovlašteno upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). Kako bi bila ovlaštena upravljati uslugama središnjeg depozitorija vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, društva moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). U slučaju kolektivnih investicijskih programa, osim UCITS-a, usklađenih na temelju zakonodavstva EU-a, skrbnik/depozitar mora biti osnovan u Italiji ili u nekoj drugoj državi članici EU-a i mora osnovati podružnicu u Italiji. Društva za upravljanje UCITS-om koja nisu usklađena na temelju zakonodavstva EU-a također moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). Samo banke, osiguravajuća društva, investicijska poduzeća i društva koja upravljaju UCITS-om usklađeni na temelju zakonodavstva EU-a s glavnim uredom u EU-u te UCITS-i osnovani u Italiji mogu obavljati djelatnost upravljanja sredstvima mirovinskih fondova. U obavljanju djelatnosti prodaje od vrata do vrata, posrednici moraju angažirati ovlaštene financijske trgovce s boravištem na državnom području jedne od država članica EU-a. Predstavnički uredi stranih posrednika ne mogu obavljati djelatnosti s ciljem pružanja investicijskih usluga. LT: za upravljanje imovinom potrebno je osnovati specijalizirano društvo za upravljanje (bez podružnica). Samo poduzeća s registriranim sjedištem u Litvi mogu djelovati kao depozitari imovine.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	PT: usluge upravljanja mirovinskim fondovima mogu pružati samo specijalizirana društva osnovana u Portugalu u tu svrhu te osiguravajuća društva osnovana u Portugalu i ovlaštena za obavljanje poslova životnog osiguranja ili subjekti ovlašteni za upravljanje mirovinskim fondovima u drugim državama članicama EU-a (ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže iz zemalja koje nisu članice EU-a). RO: podružnicama stranih institucija nije dopušteno pružati usluge upravljanja imovinom. SK: investicijske usluge u Slovačkoj mogu pružati banke, investicijska društva, investicijski fondovi i trgovci vrijednosnim papirima koji imaju pravni oblik dioničkog društva s vlasničkim kapitalom u skladu sa zakonom (bez podružnica). SI: ne preuzima obveze za sudjelovanje u bankama koje su u postupku privatizacije i za privatne mirovinske fondove (dobrovoljni mirovinski fondovi). SE: osnivač štedionice je fizička osoba s boravištem u EU-u.
13. ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE USLUGE[1] (samo privatno financirane usluge)	

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Bolničke usluge (CPC 9311) B. Usluge hitne pomoći (CPC 93192) C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193) D. Socijalne usluge (CPC 933)	EU: sudjelovanje privatnih subjekata u mreži zdravstvene i socijalne skrbi podliježe koncesiji. Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih ustanova i utjecaj na njih, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta. AT, SI: ne preuzimaju obveze za usluge hitne pomoći. BG: ne preuzima obveze za bolničke usluge, usluge hitne pomoći i usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga. CZ, FI, MT, SE, SK: ne preuzimaju obveze. HU, SI: ne preuzimaju obveze za socijalne usluge. PL: ne preuzima obveze za usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga te za socijalne usluge. BE, UK: ne preuzimaju obveze za usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga te za socijalne usluge, osim lječilišta i odmarališta te domova za starije osobe. CY: ne preuzima obveze za bolničke usluge, usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga te za socijalne usluge, osim lječilišta i odmarališta te domova za starije osobe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
14. TURIZAM I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJEM	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (catering) (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza[1]	BG: zahtijeva se osnivanje društva (bez podružnica). IT: ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na barove, kafiće i restorane. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih objekata.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora turističkih putovanja (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)	BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). PT: obvezno osnivanje trgovačkog društva sa sjedištem u Portugalu (ne preuzima obveze za podružnice).
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	Nema rezervi.

[1] Priprema i dostava hrane i pića (catering) u okviru usluga zračnog prijevoza nalazi se pod naslovom POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 17.E.a) Zemaljske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
15. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Zabavljačke usluge (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju obveze. BG: ne preuzima obveze, osim za zabavljačke usluge kazališnih producenata, pjevačkih skupina, glazbenih skupina i orkestara (CPC 96191), usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i drugi umjetnici pojedinci (CPC 96192) te pomoćne kazališne usluge (CPC 96193). EE: ne preuzima obveze za druge zabavljačke usluge (CPC 96199), osim za usluge kinematografa. LV: ne preuzima obveze, osim za usluge rada kinematografa (dio CPC-a 96199).
B. Usluge novinskih agencija (CPC 962)	FR: strano sudjelovanje u društvima koja objavljuju izdanja na francuskom jeziku ne može biti veće od 20 % kapitala ili glasačkih prava u društvu. Osnivanje novinskih agencija od strane stranih ulagača podliježe reciprocitetu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge knjižnica, arhiva, muzeja i druge kulturne usluge[1] (CPC 963)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze. AT, LT: sudjelovanje privatnih subjekata u mreži usluga knjižnica, arhiva, muzeja i drugih kulturnih usluga podliježe koncesiji ili dozvoli.
D. Sportske usluge (CPC 9641)	AT, SI: ne preuzimaju obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju obveze.
E. Usluge rekreacijskih parkova i plaža (CPC 96491)	Nema rezervi.

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
16. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz[1]	
a) Međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) b) Međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)[2]	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja. BG, CY, EE, HU, LV, LT, MT, RO: ne preuzimaju obveze za uspostavu drugih oblika poslovne prisutnosti u cilju pružanja usluga međunarodnog pomorskog prijevoza. DE, ES, FR, FI, EL, IT, LV, MT, PL, PT, SI i SE: Usluge razvoza (feedering) uz odobrenje.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na usluge luka i druge usluge pomorskog prijevoza za koje je potrebna upotreba javnog vlasništva.

[2] Uključuje usluge razvoza (feedering) i seljenja opreme koje pružaju pružatelji usluga međunarodnog pomorskog prijevoza između luka u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Prijevoz unutarnjim plovnim putovima[1]	
a) Prijevoz putnika (CPC 7221) b) Prijevoz tereta (CPC 7222)	EU: mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav) rezerviraju se prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Propisi kojima se provodi Konvencija iz Mannheima o plovidbi Rajnom. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja. AT: državljanstvo je uvjet za fizičke osobe koje osnivaju brodarsko društvo. U slučaju osnivanja kao pravna osoba, državljanstvo je uvjet za upravni odbor i nadzorni odbor. Potrebno je imati registrirano trgovačko društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji. Osim toga, većina poslovnih udjela mora biti u vlasništvu građana EU-a. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). FI: usluge mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom. HR: ne preuzima obveze.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na usluge luka i druge usluge prijevoza unutarnjim plovnim putovima za koje je potrebna upotreba javnog vlasništva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Željeznički prijevoz[1] a) Prijevoz putnika (CPC 7111) b) Prijevoz tereta (CPC 7112)	BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). HR: ne preuzima obveze.
D. Cestovni prijevoz[2]	

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na usluge željezničkog prijevoza za koje je potrebna upotreba javnog vlasništva.

[2] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122)	EU: strani ulagači ne mogu pružati usluge prijevoza u državi članici (kabotaža), osim najma izvanrednih autobusnih linija s vozačem. EU: ispitivanje gospodarskih potreba za usluge taksija. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i utjecaj na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, utjecaj na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. AT, BG: isključiva prava i/ili odobrenje mogu se dodijeliti samo građanima EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). FI, LV: zahtijeva se odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. LV i SE: vozila subjekata s poslovnim nastanom moraju imati nacionalne registarske pločice. ES: ispitivanje gospodarskih potreba za CPC 7122. Glavni kriterij: lokalna potražnja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT, PT: ispitivanje gospodarskih potreba za usluge limuzina. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i utjecaj na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, utjecaj na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. ES, IE, IT: ispitivanje gospodarskih potreba za usluge međugradskog prijevoza. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i utjecaj na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, utjecaj na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. FR: ne preuzima obveze za usluge međugradskog prijevoza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Prijevoz tereta[1] (CPC 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe[2]).	AT, BG: isključiva prava i/ili odobrenje mogu se dodijeliti samo građanima EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). FI, LV: zahtijeva se odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. LV i SE: vozila subjekata s poslovnim nastanom moraju imati nacionalne registarske pločice. IT, SK: ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij je lokalna potražnja.
E. Prijevoz robe cjevovodom, osim goriva[3] [4] (CPC 7139)	AT: isključiva prava mogu se dodijeliti samo građanima EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se u nekim državama članicama Europske unije.

[2] Dio CPC-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE u točki 7.A. Poštanske i kurirske usluge.

[3] Prijevoz goriva cjevovodom nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.B.

[4] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
17. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU[1]	
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu[2] a) Usluge rukovanja teretom u pomorstvu b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge carinjenja d) Usluge kontejnerske stanice i terminala e) Usluge pomorskih agencija	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: za usluge guranja i tegljenja te popratne usluge u pomorskom prijevozu, ne preuzimaju obveze za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod zastavom države osnivanja. IT: ispitivanje gospodarskih potreba za usluge rukovanja teretom u pomorstvu. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i utjecaj na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 %.

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama od 6.F.l)l. do 6.F.l)4.

[2] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na usluge luka, na druge pomoćne usluge za koje je potrebna upotreba javnog vlasništva te na usluge guranja i tegljenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Usluge pomorske špedicije g) Najam plovila s posadom (CPC 7213) h) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7214) i) Popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745) j) Ostale popratne i pomoćne usluge (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (catering)) (dio CPC-a 749)	HR: ne preuzima obveze za c) usluge carinjenja, d) usluge kontejnerske stanice i terminala, e) usluge pomorskih agencija i f) usluge pomorske špedicije. Za a) usluge rukovanja teretom u pomorstvu, b) usluge pohrane i skladištenja, j) ostale popratne i pomoćne usluge (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (catering)), h) usluge guranja i tegljenja te i) popratne usluge u pomorskom prijevozu nema rezervi, osim što se od strane pravne osobe zahtijeva da osnuje trgovačko društvo u Hrvatskoj kojem lučka uprava treba dodijeliti koncesiju nakon provedenog javnog natječaja. Broj pružatelja usluga može se ograničiti zbog ograničenog kapaciteta luke. SI: samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati carinjenje. FI: usluge guranja i tegljenja mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima[1] a) Usluge rukovanja teretom (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)	EU: mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav) rezerviraju se prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Propisi kojima se provodi Konvencija iz Mannheima o plovidbi Rajnom. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze za usluge guranja i tegljenja te popratne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima. AT: državljanstvo je uvjet za fizičke osobe koje osnivaju brodarsko društvo. U slučaju osnivanja kao pravna osoba, državljanstvo je uvjet za upravni odbor i nadzorni odbor. Potrebno je imati registrirano trgovačko društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji. Osim toga, većina poslovnih udjela mora biti u vlasništvu građana EU-a.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na usluge luka, na druge pomoćne usluge za koje je potrebna upotreba javnog vlasništva te na usluge guranja i tegljenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Najam plovila s posadom (CPC 7223) e) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7224) f) Popratne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima (dio CPC-a 745) g) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 %. HR: ne preuzima obveze. HU: za uspostavu poslovnog nastana može se zahtijevati sudjelovanje države. FI: usluge guranja i tegljenja mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom. SI: samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati carinjenje.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu[1] a) Usluge rukovanja teretom (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) d) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7113)	BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 %. HR: ne preuzima obveze za d) usluge guranja i tegljenja. SI: samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati carinjenje.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se kad je za usluge potrebna upotreba javnog vlasništva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Popratne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 743) f) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu[1] a) Usluge rukovanja teretom (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)	AT: za najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem, odobrenje se može dodijeliti samo građanima EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 %. FI: za najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem potrebno je odobrenje, koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. HR: ne preuzima obveze za d) najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem. SI: samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati carinjenje.

[1] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se kad je za usluge potrebna upotreba javnog vlasništva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124) e) Popratne usluge za opremu za cestovni prijevoz (CPC 744) f) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	
E. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Zemaljske usluge (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (catering))	EU: nema rezervi, osim što: – obveze podliježu reciprocitetu; – kategorije djelatnosti ovise o veličini zračne luke. Broj pružatelja usluga u svakoj zračnoj luci može se ograničiti zbog ograničenosti raspoloživog prostora i na najmanje dva pružatelja usluga zbog drugih razloga. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). HR: ne preuzima obveze.
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)	BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). PL: za usluge pohrane zamrznute ili ohlađene robe te usluge pohrane tekućina ili plinova u rasutom stanju, kategorije djelatnosti ovise o veličini zračne luke. Broj pružatelja usluga u svakoj zračnoj luci može se ograničiti zbog ograničenosti raspoloživog prostora i na najmanje dva pružatelja usluga zbog drugih razloga.
c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)	BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). HU: ne preuzima obveze. SI: samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Republici Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati carinjenje.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Najam zrakoplova s posadom (CPC 734)	EU: zrakoplovi koje koriste prijevoznici iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici EU-a koja izdaje dozvolu prijevozniku ili drugdje unutar EU-a. Zrakoplov mora biti u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole (uključujući državljanstvo direktora). Izuzeće se može odobriti za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u izvanrednim okolnostima. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
e) Prodaja i marketing	EU: posebne obveze za ulagače koji upravljaju računalnim sustavima rezervacija u vlasništvu ili pod kontrolom zračnih prijevoznika. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
f) Računalni sustav rezervacija	EU: posebne obveze za ulagače koji upravljaju računalnim sustavima rezervacija u vlasništvu ili pod kontrolom zračnih prijevoznika. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
g) Upravljanje zračnim lukama[1]	EU: obveze podliježu reciprocitetu. BG: ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). PL: strano sudjelovanje ograničeno je na 49 %. HR: ne preuzima obveze.
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodom, osim goriva[2] a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima[3] (dio CPC-a 742)	Nema rezervi.

1 Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

2 Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodom nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.C.

3 Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
18. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarstvom[1] (CPC 883)[2]	Nema rezervi.

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

[2] Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju uz naknadu ili na temelju ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarstvom, pripremu rudarskih zemljišta, instalaciju opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologiju bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostavu i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostavu i ugradnju uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečaćenje i napuštanje okana.
Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa.
Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (CPC 5115), koji se nalaze pod naslovom 8. GRAĐEVINSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Prijevoz goriva cjevovodom[1] (CPC 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze.
C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koja se prevoze cjevovodima[2] (dio CPC-a 742)	PL: ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda (CPC 62271) i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode[3]	EU: ne preuzima obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode.

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

[2] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

[3] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Usluge maloprodaje motornog goriva (CPC 613) F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (CPC 63297) i usluge maloprodaje električne energije, plina (koji nije u boci), pare i tople vode[1]	EU: ne preuzima obveze za usluge maloprodaje motornog goriva, električne energije, plina (koji nije u boci), pare i tople vode. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: za usluge maloprodaje loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, odobrenje za robne kuće (u slučaju FR samo za velike trgovine) podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih trgovina i utjecaj na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, utjecaj na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta.
G. Usluge povezane s distribucijom energije[2] (CPC 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: ne preuzimaju obveze, osim za savjetodavne usluge za koje nema rezervi. SI: ne preuzima obveze, osim za usluge povezane s distribucijom plina za koje nema rezervi.

[1] Primjenjuju se horizontalna ograničenja za komunalne usluge.

[2] Osim za savjetodavne usluge, primjenjuje se horizontalno ograničenje za komunalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
19. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	Nema rezervi.
b) Frizerske usluge (CPC 97021)	IT: ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Ako se primjenjuje, ispitivanjem gospodarskih potreba ograničava se broj poduzeća. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	IT: ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Ako se primjenjuje, ispitivanjem gospodarskih potreba ograničava se broj poduzeća. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća.
d) Ostale usluge uljepšavanja, d.n. (CPC 97029)	IT: ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Ako se primjenjuje, ispitivanjem gospodarskih potreba ograničava se broj poduzeća. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, ako se pružaju kao usluge opuštanja za dobrobit tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe[1] [2] (CPC ver. 1.0 97230)	Nema rezervi.
f) Usluge telekomunikacijskih veza (CPC 7543)	Nema rezervi.

[1] Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkama 6.A.h) Medicinske usluge, 6.A.j)2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja (13.A i 13 C).

[2] Horizontalno ograničenje za komunalne usluge primjenjuje se na usluge lječilišta i neterapeutske masaže koje se pružaju u domenama komunalnih usluga kao što su određeni izvori vode.

PRILOG V.

(Prilog XI. Sporazumu)

POPIS OBVEZA U VEZI S PREKOGRANIČNIM PRUŽANJEM USLUGA

ODJELJAK A

STRANKA EU

1. U popisu obveza u nastavku navode se uslužni sektori liberalizirani na temelju članka 172. ovog Sporazuma te ograničenja, u obliku rezervi, u pogledu pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz republika stranke SA u tim sektorima. Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

(a) prvog stupca u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve;

(b) drugog stupca u kojem se opisuju primjenjive rezerve.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi (Napomena: nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

Obveze se ne preuzimaju za prekogranično pružanje usluga u sektorima ili podsektorima koji su obuhvaćeni ovim Sporazumom i nisu navedeni u popisu u nastavku.

2. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:

(a) „CPC" znači Središnja klasifikacija proizvoda koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC prov, 1991.;

(b) „CPC ver. 1.0" znači Središnja klasifikacija proizvoda koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC ver. 1.0, 1998.

3. Popis u nastavku ne sadržava mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola ako one ne predstavljaju ograničenje u pogledu pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 170. i 171. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba dobivanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite), čak i ako nisu navedene, primjenjuju se na pružatelje usluga iz republika stranke SA.

4. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje izvedivost načina 1 u određenim uslužnim sektorima i podsektorima te se ne dovodi u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisani u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.

5. U skladu s člankom 159. stavkom 3. ovog Sporazuma u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.

6. Prava i obveze koji proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima prava ne dodjeljuju izravno fizičkim ili pravnim osobama.

7. U popisu u nastavku koriste se sljedeće kratice:

AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
ES	Španjolska
EE	Estonija
EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
FI	Finska
FR	Francuska
EL	Grčka

HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Nekretnine Za načine 1 i 2 AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: ograničenja za strane ulagače u pogledu stjecanja zemljišta i nekretnina[1].
1. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	

[1] Kad je riječ o uslužnim sektorima, ta ograničenja nisu veća od ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Pravne usluge (CPC 861)[1] osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, *huissiers de justice* ili drugi *officiers publics et ministériels*	Za načine 1 i 2 AT, CY, ES, EL, LT, MT, SK: državljanstvo je uvjet za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica). BE, FI: državljanstvo i boravište uvjeti su za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno za pružanje usluga pravnog zastupanja. U BE se primjenjuju kvote za pojavljivanje pred „Cour de cassation" u predmetima koji nisu kazneni.

[1] Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika te, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u EU-u i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u EU-u jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	BG: strani odvjetnici mogu samo pružati usluge pravnog zastupanja državljana svoje matične zemlje u skladu s načelom reciprociteta i u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravne medijacije potrebno je prebivalište. FR: pristup odvjetnika profesiji „avocat auprès de la Cour de Cassation” i „avocat auprès du Conseil d'Etat” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva. HR: ne preuzima obveze za obavljanje odvjetničke djelatnosti u Hrvatskoj. HU: državljanstvo i boravište uvjeti su za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za strane odvjetnike opseg pravnih djelatnosti ograničen je na pružanje pravnih savjeta. LV: državljanstvo je uvjet za zaprisegnute odvjetnike, koji imaju pravo pravnog zastupanja u kaznenim postupcima. DK: usluge pravnog savjetovanja mogu nuditi samo odvjetnici s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti i odvjetnička društva registrirana u Danskoj. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu. SE: boravište je uvjet za članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za upotrebu švedskog naziva „advokat”.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	Za način 1 FR, HU, IT, MT, RO, SI: ne preuzimaju obveze. AT: državljanstvo je uvjet za zastupanje pred nadležnim tijelima. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 2. Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	Za način 1 BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: ne preuzimaju obveze. AT: državljanstvo je uvjet za zastupanje pred nadležnim tijelima te za obavljanje revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi, zakon o bankarstvu itd.). HR: strana revizorska društva mogu pružati revizorske usluge na državnom području Hrvatske ako su osnovala podružnicu. SE: samo revizori odobreni u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim subjektima, među ostalim, u svim društvima s ograničenom odgovornošću. Samo takve osobe mogu biti udjeličari ili osnivati partnerstva u društvima za obavljanje kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za odobrenje je potrebno boravište. LT: izvješće revizora mora biti pripremljeno uz sudjelovanje revizora koji je akreditiran za obavljanje poslovne djelatnosti u Litvi. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863)[1]	Za način 1 AT: državljanstvo je uvjet za zastupanje pred nadležnim tijelima. CY: porezni zastupnici moraju imati odgovarajuće odobrenje ministra financija. Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Kriteriji koji se primjenjuju istovjetni su onima koji se primjenjuju na izdavanje dopuštenja za strana ulaganja (navedeni u horizontalnim obvezama), a primjenjuju se i na ovaj podsektor, uzimajući uvijek u obzir stanje zaposlenosti u podsektoru. BG, MT, RO i SI: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.

[1] Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 1.A.a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Arhitektonske usluge i e) Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	Za način 1 AT: ne preuzima obveze, osim za usluge planiranja. BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: ne preuzimaju obveze. DE: primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva. HR: fizičke i pravne osobe mogu pružati arhitektonske usluge nakon što ih odobri Hrvatska komora arhitekata. Nacrte ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Ne preuzima obveze za urbanističko planiranje. HU, RO: ne preuzimaju obveze za usluge krajobrazne arhitekture. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Inženjerske usluge i g) Integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	Za način 1 AT, SI: ne preuzimaju obveze, osim za usluge planiranja. BG, CY, EL, IT, MT, PT: ne preuzimaju obveze. HR: fizičke i pravne osobe mogu pružati inženjerske usluge nakon što ih odobri Hrvatska komora inženjera. Nacrte ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Za način 2 Nema rezervi.
h) Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: ne preuzimaju obveze. HR: ne preuzima obveze, osim za telemedicinu. SI: ne preuzima obveze za usluge socijalne medicine, sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge, opskrbu krvlju, krvne pripravke i transplantate te obdukciju. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Veterinarske usluge (CPC 932)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, MT, NL, PT, RO, SI, SK: ne preuzimaju obveze. UK: ne preuzima obveze, osim za usluge veterinarskih laboratorija i tehničke usluge pružene veterinarskim kirurzima, opće savjetovanje, davanje smjernica i informacija (npr. o prehrani, ponašanju i brizi o kućnim ljubimcima). Za način 2 Nema rezervi.
j) 1. Usluge primalja (dio CPC-a 93191) j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja (dio CPC-a 93191)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: ne preuzimaju obveze. FI, PL: ne preuzimaju obveze, osim za medicinske sestre. HR: ne preuzima obveze, osim za telemedicinu. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211) i druge usluge koje pružaju farmaceuti[1]	Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju obveze. CZ, LV, LT: ne preuzimaju obveze, osim za narudžbu poštom. HU: ne preuzima obveze, osim za CPC 63211. Za način 2 Nema rezervi.
B. Računalne i srodne usluge (CPC 84)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.

[1] Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge istraživanja i razvoja	
a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (CPC 851) b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852 osim usluga psihologa)[1] c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (CPC 853)	Za načine 1 i 2 EU: za javno financirane usluge istraživanja i razvoja, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo građanima EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u.

[1] Dio CPC-a 85201, koji se nalazi pod točkom 1.A.h). Medicinske i stomatološke usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Usluge poslovanja nekretninama[1]	
a) koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821)	Za način 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze. HR: uvjet je poslovna prisutnost. Za način 2 Nema rezervi.
b) uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 822)	Za način 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze. HR: uvjet je poslovna prisutnost. Za način 2 Nema rezervi.

[1] Uključena usluga odnosi se na posao agenta nekretninama i ne utječe ni na kakva prava i/ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
a) u vezi s brodovima (CPC 83103)	Za način 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.
b) u vezi sa zrakoplovima (CPC 83104)	Za načine 1 i 2 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju obveze. EU: zrakoplovi koje koriste zračni prijevoznici iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici koja prijevozniku izdaje dozvolu ili drugdje unutar EU-a. Izuzeće se može odobriti za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u izvanrednim okolnostima.
c) u vezi s drugom prijevoznom opremom (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	Za način 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) u vezi s ostalim strojevima i opremom (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 i CPC 83109)	Za način 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.
e) u vezi s proizvodima za osobnu upotrebu i kućanstvo (CPC 832)	Za načine 1 i 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju obveze. EE: ne preuzima obveze, osim za usluge iznajmljivanja ili unajmljivanja prethodno snimljenih videokaseta za korištenje u opremi za kućnu zabavu.
f) iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
F. Ostale poslovne usluge	
a) Oglašavanje (CPC 871)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
b) Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (CPC 864)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge savjetovanja u pogledu upravljanja (CPC 865)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
d) Usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja (CPC 866)	Za načine 1 i 2 HU: ne preuzima obveze za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602).
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analiza (CPC 8676)	Za način 1 IT: ne preuzima obveze za zanimanje biologa i kemijskog analitičara. HR: ne preuzima obveze za usluge povezane s izdavanjem obveznih potvrda i sličnih službenih dokumenata. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: ne preuzimaju obveze. Za način 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: ne preuzimaju obveze. HR: ne preuzima obveze za usluge povezane s izdavanjem obveznih potvrda i sličnih službenih dokumenata.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (dio CPC-a 881)	Za način 1 IT: ne preuzima obveze za djelatnosti koje obavljaju agronomi i „periti agrari”. EE, MT, RO, SI: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.
g) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s ribarstvom (dio CPC-a 882)	Za način 1 LV, MT, RO, SI: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.
h) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s proizvodnjom (dio CPC-a 884 i dio CPC-a 885)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
i) Usluge pronalaženja i zapošljavanja osoblja	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) 1. Traženje rukovodećeg osoblja (CPC 87201)	Za način 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju obveze. Za način 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze.
i) 2. Usluge posredovanja pri zapošljavanju (CPC 87202)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, UK: ne preuzimaju obveze.
i) 3. Usluge pronalaženja pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87203)	Za način 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: ne preuzimaju obveze. Za način 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 1. Istražne usluge (CPC 87301)	Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: ne preuzimaju obveze.
j) 2. Usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	Za načine 1 i 2 HU: ne preuzima obveze za CPC 87304 i CPC 87305. BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: ne preuzimaju obveze.
k) Srodne znanstvene i tehničke savjetodavne usluge (CPC 8675)	Za način 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: ne preuzimaju obveze za usluge istraživanja. HR: osnovne geološke, geodetske i rudarske konzultantske usluge te povezane konzultantske usluge u području zaštite okoliša na državnom području Hrvatske mogu se pružati samo zajedno s domaćim pravnim osobama ili preko njih. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 1. Održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	Za način 1 Za plovila u pomorskom prometu: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: ne preuzimaju obveze. Za plovila u prometu unutarnjim plovnim putovima: EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova (dio CPC-a 8868)	Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
m) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.

[1] Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se u točkama od 1.F.l)l. do 1.F.1)4. Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845) nalaze se pod točkom 1.B. Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
n) Fotografske usluge (CPC 875)	Za način 1 BG, EE, MT, PL: ne preuzimaju obveze za pružanje usluga zračne fotografije. HR, LV: ne preuzimaju obveze za posebne fotografske usluge (CPC 87504). Za način 2 Nema rezervi.
o) Usluge pakiranja (CPC 876)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
p) Tiskanje i izdavaštvo (CPC 88442)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
q) Usluge povezane s organizacijom kongresa (dio CPC-a 87909)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 1. Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905)	Za način 1 PL: ne preuzima obveze za usluge ovlaštenih tumača. HR: ne preuzima obveze za službene dokumente. HU, SK: ne preuzimaju obveze za službeno prevođenje i tumačenje. Za način 2 Nema rezervi.
r) 2. Usluge unutarnjeg uređenja i druge usluge oblikovanja posebnih proizvoda (CPC 87907)	Za način 1 DE: primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 3. Usluge agencija za naplatu (CPC 87902)	Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze.
r) 5. Usluge umnožavanja (CPC 87904)[1]	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.
r) 6. Usluge savjetovanja u području telekomunikacija (CPC 7544)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.

[1] Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 1.F.p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 7. Usluge odgovaranja na telefonske pozive (CPC 87903)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE	
A. Poštanske i kurirske usluge	Za načine 1 i 2 Nema rezervi[1].

[1] Za podsektore od i. do iv. mogu se zahtijevati pojedinačne dozvole kojima se određuju posebne obveze univerzalnih usluga i/ili financijski doprinos fondu za naknade.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(Usluge koje se odnose na rukovanje[1] poštanskim pošiljkama[2] prema sljedećem popisu podsektora, bilo za strana ili domaća odredišta: i. rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojem fizičkom mediju[3], uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu, ii. rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima[4], iii. rukovanje adresiranim novinskim proizvodima[5], iv. rukovanje predmetima iz točaka od i. do iii. kao preporučenom ili osiguranom poštom, v. usluge ekspresne dostave[6] za predmete iz točaka od i. do iii., vi. rukovanje neadresiranim predmetima i vii. razmjena dokumenata[7]	

[1] „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti poput prijema, sortiranja, prijevoza i dostave.

[2] „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, javni ili privatni.

[3] Na primjer, pisma ili razglednice.

[4] Uključujući knjige i kataloge.

[5] Dnevne novine, novine i časopisi.

[6] Usluge ekspresne dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti, kao što su preuzimanje na točki podrijetla, osobna dostava adresiranoj osobi, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresirane osobe u provozu i potvrda primitka.

[7] Osiguravanje sredstava, uključujući *ad hoc* objekte i prijevoz koji obavljaju treće osobe, kojima se omogućuje samostalna dostava međusobnom razmjenom poštanskih pošiljaka među korisnicima pretplaćenima na tu uslugu. „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, javni ili privatni.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Međutim, podsektori i., iv. i v. isključeni su ako su među uslugama koje se mogu rezervirati, tj. za predmete korespondencije čija je cijena niža od osnovne javne tarife uvećane 2 i pol puta, pod uvjetom da im težina ne prelazi 50 grama[1], te uslugu preporučene pošte koja se upotrebljava u sudskim i upravnim postupcima. (dio CPC-a 751, dio CPC-a 71235[2] i dio CPC-a 73210[3])	

[1] „Predmeti korespondencije”: komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koji se treba prenijeti i dostaviti na adresu koju pošiljatelj navodi na samom predmetu ili na njegovu omotu. Knjige, katalozi, novine i časopisi ne smatraju se predmetima korespondencije.

[2] Prijevoz pošte za vlastite potrebe bilo kojim načinom kopnenog prijevoza.

[3] Prijevoz pošte za vlastite potrebe zračnim putem.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Telekomunikacijske usluge Te usluge ne obuhvaćaju gospodarsku djelatnost koja se sastoji od pružanja sadržaja za čiji su prijenos potrebne telekomunikacijske usluge.	
a) Sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primanja signala bilo kakvim elektromagnetskim sredstvom[1], osim radiodifuzije[2]	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.

[1] Te usluge ne uključuju internetske informacije i/ili obradu podataka (uključujući obradu transakcija) (dio CPC-a 843), što se nalazi pod točkom 1.B. Računalne usluge.

[2] Radiodifuzija se definira kao neprekinuti lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne obuhvaća veze između operatera.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Usluge prijenosa satelitskog emitiranja[1]	Za načine 1 i 2 EU: nema rezervi, osim da pružatelji usluga u tom sektoru mogu podlijegati obvezama zaštite ciljeva od općeg interesa povezanih s prijenosom sadržaja preko njihove mreže u skladu s regulatornim okvirom EU-a za elektroničke komunikacije. BE: ne preuzima obveze.
3. GRADITELJSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	Za način 1 Nema rezervi. Za način 2 Nema rezervi.

[1] Te usluge obuhvaćaju telekomunikacijske usluge koje se sastoje od prijenosa i primitka radijske i televizijske radiodifuzije satelitom (neprekinuti lanac prijenosa satelitom koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti). To obuhvaća prodavanje upotrebe satelitskih usluga, ali ne uključuje prodavanje paketa televizijskog programa kućanstvima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
4. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i drugog vojnog materijala) A. Usluge posrednika a) Usluge posrednika u vezi s motornim vozilima, motociklima i motornim saonicama te njihovim dijelovima i priborom (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) b) Ostale usluge posrednika (CPC 621)	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzima obveze za distribuciju kemijskih proizvoda, plemenitih metala (i kamenja). AT: ne preuzima obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplodirajućih uređaja te otrovnih tvari. AT, BG: ne preuzimaju obveze za distribuciju proizvoda za medicinsku upotrebu kao što su medicinski i kirurški uređaji, medicinske tvari i predmeti za medicinsku upotrebu. HR: ne preuzima obveze za duhanske proizvode.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge veleprodaje a) Usluge veleprodaje motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) b) Usluge veleprodaje telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542) c) Ostale usluge veleprodaje (CPC 622 osim usluga veleprodaje energenata[1])	Za način 1 AT, BG, PL, RO: ne preuzimaju obveze za distribuciju duhana i duhanskih proizvoda. IT: za usluge veleprodaje, državni monopol na duhan. BG, FI, PL, RO: ne preuzimaju obveze za distribuciju alkoholnih pića. SE: ne preuzima obveze za maloprodaju alkoholnih pića. AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze za distribuciju farmaceutskih proizvoda. BG, HU, PL: ne preuzimaju obveze za usluge posrednika u trgovini robom. FR: za usluge posrednika, ne preuzima obveze za trgovce i brokere koji djeluju na 17 tržišta svježih prehrambenih proizvoda koja su od nacionalnog interesa. Ne preuzima obveze za veleprodaju farmaceutskih proizvoda. MT: ne preuzima obveze za usluge posrednika. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: za usluge maloprodaje, ne preuzimaju obveze osim za narudžbu poštom.

[1] Te usluge, koje uključuju CPC 62271, nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.D.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge maloprodaje[1] Usluge maloprodaje motornih vozila, motocikala i motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (CPC 61112, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) Usluge maloprodaje telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542) Usluge maloprodaje prehrambenih proizvoda (CPC 631)	

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.B i 1.F.l). Ne uključuje usluge maloprodaje energenata, koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točkama 13.E. i 13.F.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge maloprodaje druge robe (koja nema veze s energijom), osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda[1] (CPC 632, osim CPC-a 63211 i 63297) D. Franšize (CPC 8929)	
5. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921)	Za način 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: ne preuzimaju obveze. Za način 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: ne preuzimaju obveze.

[1] Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda nalazi se pod naslovom PROFESIONALNE USLUGE u točki 1.A.k).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	Za način 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: ne preuzimaju obveze. Za način 2 CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju obveze. Za načine 1 i 2 LV: ne preuzima obveze za usluge obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224).
C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923)	Za način 1 AT, BG, CY, FI, FR, IT, MT, RO, SE: ne preuzimaju obveze. Za način 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju obveze. Za načine 1 i 2 CZ, SK: ne preuzimaju obveze za usluge visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924)	Za načine 1 i 2 AT: ne preuzima obveze za usluge obrazovanja odraslih preko radija ili televizije. CY, FI, MT, RO, SE: ne preuzimaju obveze.
E. Ostale usluge obrazovanja (CPC 929)	Za načine 1 i 2 AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze. HR: nema rezervi za dopisno obrazovanje ili obrazovanje putem telekomunikacijskih mreža.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA A. Usluge upravljanja otpadnim vodama (CPC 9401)[1] B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada a) Usluge uklanjanja otpada (CPC 9402) b) Sanitarne i slične usluge (CPC 9403) C. Zaštita zraka i klime (CPC 9404)[2]	Za način 1 EU: ne preuzima obveze, osim za savjetodavne usluge. Za način 2 Nema rezervi.

[1] Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.
[2] Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Sanacija i čišćenje tla i vode Tretman i sanacija onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio CPC-a 94060)[1] E. Smanjenje buke i vibracija (CPC 9405) F. Zaštita bioraznolikosti i krajolika Usluge zaštite prirode i krajolika (dio CPC-a 9406) G. Ostale ekološke i pomoćne usluge (CPC 94090)	

[1] Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajolika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
7. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	Za načine 1 i 2 AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz i komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem kojim je pokriveno bilo što ili sve od sljedećeg: roba koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu. AT: promidžbena djelatnost i posredovanje u ime društva kćeri koje nije osnovano u EU-u ili podružnice koja nije osnovana u Austriji (osim za reosiguranje i retrocesiju) zabranjeni su. Obvezno osiguranje u zračnom prijevozu, osim osiguranja međunarodnog komercijalnog zračnog prijevoza, može ugovarati samo društvo kći osnovano u Uniji ili podružnica osnovana u Austriji. Viši porez na premije primjenjuje se na ugovore o osiguranju (osim za ugovore o reosiguranju i retrocesiji) koje je sklopilo društvo kći koje nije osnovano u Uniji ili podružnica koja nije osnovana u Austriji. Može se odobriti izuzeće od višeg poreza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	DK: obvezno osiguranje u zračnom prijevozu mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u EU-u. Osobe ili trgovačka društva (uključujući osiguravajuća društva) ne mogu u poslovne svrhe u Danskoj pomagati osobama s boravištem u Danskoj pri dobivanju izravnog osiguranja za danske brodove ili imovinu u Danskoj, osim osiguravajućih društava koja su ovlaštena na temelju danskih zakona ili od strane danskih nadležnih tijela. DE: police obveznog osiguranja u zračnom prometu može ugovarati samo društvo kći osnovano u EU-u ili podružnica osnovana u Njemačkoj. Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može sklapati ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni prijevoz samo putem podružnice osnovane u Njemačkoj. FR: osiguranje od rizika pri kopnenom prijevozu mogu ugovarati samo osiguravajuća društva s poslovnim nastanom u EU-u. PL: ne preuzima obveze za reosiguranje i retrocesiju, osim za rizike povezane s robom u međunarodnoj trgovini.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	PT: osiguranje u zračnom i pomorskom prometu, koje pokriva robu, zrakoplove, plovila bez tereta i odgovornost, mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u EU-u; samo osobe ili trgovačka društva osnovana u EU-u mogu nastupati kao posrednici za takve poslove osiguranja u Portugalu. RO: reosiguranje na međunarodnom tržištu dopušteno je samo ako reosiguranje rizika nije moguće na domaćem tržištu. ES: za aktuarske usluge uvjet su boravište i trogodišnje relevantno iskustvo. Za način 1 AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju obveze za usluge posredovanja u izravnom osiguranju, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz i komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem kojim je pokriveno bilo što ili sve od sljedećeg: roba koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	BG: ne preuzima obveze za izravno osiguranje, osim za usluge koje strani pružatelji pružaju stranim osobama na državnom području Bugarske. Osiguranje prijevoza koje obuhvaća robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u vezi s rizicima koji postoje u Republici Bugarskoj ne smiju izravno ugovarati strana osiguravajuća društva. Strano osiguravajuće društvo može sklapati ugovore o osiguranju samo putem podružnica. Ne preuzima obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada, kao i za programe obveznog osiguranja. CY, LV, MT: ne preuzimaju obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz i komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem kojim je pokriveno bilo što ili sve od sljedećeg: roba koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LT: ne preuzimaju obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz i komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem kojim je pokriveno bilo što ili sve od sljedećeg: roba koja se prevozi, vozilo koje prevozi robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu, osim u vezi s kopnenim prijevozom ako rizik postoji u Litvi. BG, LV, LT, PL: ne preuzimaju obveze za posredovanje u osiguranju. FI: samo osiguravatelji s glavnim uredom u EU-u ili s podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje). Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EU-u. HR: ne preuzima obveze za izravno osiguranje i usluge posredovanja u izravnom osiguranju, osim za: a) životno osiguranje: za pružanje usluga životnog osiguranja stranim osobama s boravištem u Hrvatskoj; b) neživotno osiguranje: za pružanje usluga neživotnog osiguranja stranim osobama s boravištem u Hrvatskoj, uz iznimku automobilske odgovornosti; c) osiguranje u pomorskom i zračnom prometu te osiguranje prijevoza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HU: osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području Mađarske samo putem podružnice registrirane u Mađarskoj. IT: ne preuzima obveze za zanimanje aktuara. Osiguranje prijevoza koje obuhvaća robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u vezi s rizicima koji postoje u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u EU-u. Ta se rezerva ne primjenjuje na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju. SE: pružanje izravnog osiguranja dopušteno je samo preko pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, uz uvjet da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj grupi trgovačkih društava ili da su sklopili sporazum o suradnji.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Za način 2 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ne preuzimaju obveze za posredovanje. BG: za izravno osiguranje, bugarske fizičke i pravne osobe, kao i strane osobe koje obavljaju poslovnu djelatnost na državnom području Bugarske, mogu sklapati ugovore o osiguranju u vezi sa svojom djelatnošću u Bugarskoj samo s pružateljima koji imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti osiguranja u Bugarskoj. Naknade iz osiguranja koje proizlaze iz tih ugovora isplaćuju se u Bugarskoj. Ne preuzima obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada, kao i za programe obveznog osiguranja. HR: ne preuzima obveze za izravno osiguranje i usluge posredovanja u izravnom osiguranju, osim za: a) životno osiguranje: mogućnost za strane osobe s boravištem u Hrvatskoj da dobiju životno osiguranje;

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	b) neživotno osiguranje: i. mogućnost za strane osobe s boravištem u Hrvatskoj da dobiju neživotno osiguranje, uz iznimku automobilske odgovornosti; ii. – osiguranje od osobnih ili imovinskih rizika koje nije dostupno u Republici Hrvatskoj; – društva koja u inozemstvu kupuju osiguranje u vezi s poslovima ulaganja u inozemstvu, uključujući opremu za te poslove; – osiguranje vraćanja stranih zajmova (jamstvo); – osiguranje od osobnih i imovinskih rizika poduzeća u potpunom vlasništvu i zajedničkih pothvata koji obavljaju gospodarsku djelatnost u stranoj zemlji, ako je to u skladu s propisima te zemlje ili ako je potrebno zbog registracije; – brodovi u izgradnji i remontu, ako je propisano ugovorom sklopljenim sa stranim klijentom (kupac); c) osiguranje u pomorskom i zračnom prometu te osiguranje prijevoza. IT: Osiguranje prijevoza koje obuhvaća robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u vezi s rizicima koji postoje u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u EU-u. Ta se rezerva ne primjenjuje na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankovne i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	Za način 1 AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: ne preuzimaju obveze, osim za pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. BE: za pružanje usluga investicijskog savjetovanja uvjet je poslovni nastan u Belgiji. BG: mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti u vezi s upotrebom telekomunikacijske mreže. CY: ne preuzima obveze, osim za trgovanje prenosivim vrijednosnim papirima, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. EE: za primanje depozita potrebno je odobrenje estonskog tijela nadležnog za financijski nadzor i registracija prema estonskom zakonu kao dioničko društvo, društvo kći ili podružnica. EE: za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima zahtijeva se osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje te samo društva s registriranim sjedištem u EU-u mogu biti depozitari imovine investicijskih fondova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: ne preuzima obveze, osim za davanje zajmova, financijski leasing, usluge plaćanja i prijenosa novca, jamstva i obveze, brokerske novčane poslove, pružanje i prijenos financijskih informacija te za savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge, osim posredovanja. LT: za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim uzajamnim fondovima na udjele i investicijskim društvima zahtijeva se osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje te samo društva s registriranim sjedištem u EU-u mogu biti depozitari imovine investicijskih fondova. IE: pružanje investicijskih usluga ili investicijskog savjetovanja zahtijeva bilo (a) ovlaštenje u Irskoj, kojim se obično zahtijeva da je subjekt osnovan kao društvo ili u partnerstvu ili trgovac pojedinac, u svakom slučaju s glavnim uredom/registriranim sjedištem u Irskoj (ovlaštenje se u nekim slučajevima ne zahtijeva, npr. ako pružatelj usluga iz treće zemlje nema poslovnu prisutnost u Irskoj i usluga se ne pruža privatnim pojedincima), ili (b) ovlaštenje u drugoj državi članici u skladu s Direktivom EU-a o investicijskim uslugama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT: ne preuzima obveze za „promotori di servizi finanziari” (financijski trgovci). LV: ne preuzima obveze, osim za sudjelovanje u izdavanju bilo koje vrste vrijednosnih papira, za pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. LT: poslovna prisutnost uvjet je za upravljanje mirovinskim fondovima. MT: ne preuzima obveze, osim za primanje depozita, davanje zajmova svih vrsta, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. PL: za pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i povezane računalne programe zahtijeva se korištenje javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera. RO: ne preuzima obveze za financijski leasing, trgovanje instrumentima tržišta novca, devizno poslovanje, financijske izvedenice, instrumente deviznog tečaja i kamata, prenosive vrijednosne papire i ostale prenosive instrumente i financijsku imovinu, za sudjelovanje u izdavanju bilo koje vrste vrijednosnih papira, za upravljanje imovinom i za usluge namirenja i klirinške usluge za financijsku imovinu. Usluge plaćanja i prijenosa novca dopuštene su samo putem rezidentne banke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SI: i. sudjelovanje u izdavanju državnih obveznica, upravljanje mirovinskim fondovima: ne preuzima obveze; ii. svi drugi podsektori, osim sudjelovanja u izdavanju državnih obveznica, upravljanja mirovinskim fondovima, pružanja i prijenosa financijskih informacija i savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga: ne preuzima obveze, osim za prihvaćanje kredita (zaduživanje svih vrsta) i primanje jamstava i obveza koje domaći pravni subjekti i trgovci pojedinci primaju od stranih kreditnih institucija. Strane osobe mogu strane vrijednosne papire ponuditi samo putem domaćih banaka i društava za burzovno posredovanje. Članovi Slovenske burze moraju biti osnovani u Sloveniji ili biti podružnice stranih investicijskih poduzeća ili banaka. Za način 2 BG: mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti u vezi s upotrebom telekomunikacijske mreže. PL: za pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i povezane računalne programe zahtijeva se korištenje javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
8. ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE USLUGE (samo privatno financirane usluge)	
A. Bolničke usluge (CPC 9311) C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193)	Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.
D. Socijalne usluge (CPC 933)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 BE: ne preuzima obveze za socijalne usluge, osim za lječilišta i odmarališta te domove za starije osobe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
9. TURIZAM I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJEM	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (catering) (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza[1]	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze, osim za pripremu i dostavu hrane i pića (catering). HR: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora turističkih putovanja (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)	Za način 1 BG, HU: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.

[1] Priprema i dostava hrane i pića (catering) u okviru usluga zračnog prijevoza nalazi se pod naslovom POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU u točki 12.E.a). Zemaljske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	Za način 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.
10. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Zabavljačke usluge (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: ne preuzimaju obveze. BG: ne preuzima obveze, osim za zabavljačke usluge kazališnih producenata, pjevačkih skupina, glazbenih skupina i orkestara (CPC 96191); usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i drugi umjetnici pojedinci (CPC 96192); pomoćne kazališne usluge (CPC 96193). EE: ne preuzima obveze za druge zabavljačke usluge (CPC 96199), osim za usluge kinematografa. LT, LV: ne preuzima obveze, osim za usluge rada kinematografa (dio CPC-a 96199).
B. Usluge novinskih agencija (CPC 962)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge knjižnica, arhiva, muzeja i druge kulturne usluge (CPC 963)	Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze.
D. Sportske usluge (CPC 9641)	Za načine 1 i 2 AT: ne preuzima obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča. BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: ne preuzimaju obveze. Za način 1 CY, EE: ne preuzimaju obveze.
E. Usluge rekreacijskih parkova i plaža (CPC 96491)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
11. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz a) Međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) b) Međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)[1]	Za načine 1 i 2 BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI i SE: usluge razvoza (feedering) uz odobrenje.

[1] Uključuje usluge razvoza (feedering) i seljenja opreme koje pružaju pružatelji usluga međunarodnog pomorskog prijevoza između luka u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Prijevoz unutarnjim plovnim putovima a) Prijevoz putnika (CPC 7221) b) Prijevoz tereta (CPC 7222)	Za načine 1 i 2 EU: mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav) rezerviraju se prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Propisi kojima se provodi Konvencija iz Mannheima o plovidbi Rajnom. AT: državljanstvo je uvjet za fizičke osobe koje osnivaju brodarsko društvo. U slučaju osnivanja kao pravna osoba, državljanstvo je uvjet za većinu glavnih direktora, upravni odbor i nadzorni odbor. Potrebno je imati registrirano trgovačko društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji. Osim toga, većina poslovnih udjela mora biti u vlasništvu građana EU-a. BG, CY, CZ, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI, SK: ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Željeznički prijevoz a) Prijevoz putnika (CPC 7111) b) Prijevoz tereta (CPC 7112)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.
D. Cestovni prijevoz a) Prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122) b) Prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe[1]).	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.

[1] Dio CPC-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE u točki 2.A. Poštanske i kurirske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Prijevoz robe cjevovodom, osim goriva[1] (CPC 7139)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze.
12. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU[2]	

[1] Prijevoz goriva cjevovodom nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.B.

[2] Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama od 1.F.l)l. do 1.F.l)4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu a) Usluge rukovanja teretom u pomorstvu b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge carinjenja d) Usluge kontejnerske stanice i terminala e) Usluge pomorskih agencija f) Usluge pomorske špedicije g) Najam plovila s posadom (CPC 7213) h) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7214)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze, osim za usluge carinjenja i usluge kontejnerske stanice i terminala. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze za usluge rukovanja teretom u pomorstvu. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze za usluge pohrane i skladištenja. AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze za usluge guranja i tegljenja. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju obveze za najam plovila s posadom. HR: ne preuzima obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta CPC 748. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745) j) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	
B. Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima a) Usluge rukovanja teretom (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) d) Najam plovila s posadom (CPC 7223)	Za načine 1 i 2 EU: mjerama koje se temelje na postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav) rezerviraju se prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjavaju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Propisi kojima se provodi Konvencija iz Mannheima o plovidbi Rajnom. EU: ne preuzima obveze za usluge guranja i tegljenja. HR: ne preuzima obveze. Za način 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju obveze za najam plovila s posadom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7224) f) Popratne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima (dio CPC-a 745) g) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu a) Usluge rukovanja teretom (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) d) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7113) e) Popratne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 743) f) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze za usluge guranja i tegljenja. HR: ne preuzima obveze, osim za c) usluge agencije za prijevoz tereta. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu a) Usluge rukovanja teretom (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) d) Najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124) e) Popratne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 744) f) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	Za način 1 AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: ne preuzimaju obveze za najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem. HR: ne preuzima obveze, osim za c) usluge agencije za prijevoz tereta i e) popratne usluge u cestovnom prijevozu za koje se zahtijeva dozvola. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu	
a) Zemaljske usluge (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (catering))	Za načine 1 i 2 EU: ne preuzima obveze, osim za pripremu i dostavu hrane i pića (catering).
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
d) Najam zrakoplova s posadom (CPC 734)	Za načine 1 i 2 EU: zrakoplovi koje koriste zračni prijevoznici iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici koja prijevozniku izdaje dozvolu ili drugdje unutar EU-a. Izuzeće se može odobriti za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u izvanrednim okolnostima.
e) Prodaja i marketing f) Računalni sustav rezervacija	Za načine 1 i 2 EU: posebne obveze za pružatelje usluga koji upravljaju računalnim sustavima rezervacija u vlasništvu ili pod kontrolom zračnih prijevoznika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
g) Upravljanje zračnim lukama	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodom, osim goriva[1] Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.

[1] Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodom nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.C.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarstvom (CPC 883)[1]	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.
B. Prijevoz goriva cjevovodom (CPC 7131)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze.

[1] Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju uz naknadu ili na temelju ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarstvom, pripremu rudarskih zemljišta, instalaciju opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologiju bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostavu i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostavu i ugradnju uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečaćenje i napuštanje okana.
Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa.
Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (CPC 5115), koji se nalaze pod naslovom 3. GRAĐEVINSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koja se prevoze cjevovodima (dio CPC-a 742)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema rezervi.
D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda (CPC 62271) i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode	Za način 1 EU: ne preuzima obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode. Za način 2 Nema rezervi.
E. Usluge maloprodaje motornog goriva (CPC 613)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (CPC 63297) i usluge maloprodaje električne energije, plina (koji nije u boci), pare i tople vode	Za način 1 EU: ne preuzima obveze za usluge maloprodaje električne energije, plina (koji nije u boci), pare i tople vode. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: ne preuzimaju obveze za maloprodaju loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, osim za narudžbu poštom za koju nema rezervi. Za način 2 Nema rezervi.
G. Usluge povezane s distribucijom energije (CPC 887)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze, osim za savjetodavne usluge za koje nema rezervi. Za način 2 Nema rezervi.
14. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Frizerske usluge (CPC 97021)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.
d) Ostale usluge uljepšavanja, d.n. (CPC 97029)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, ako se pružaju kao usluge opuštanja za dobrobit tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe[1] (CPC ver. 1.0 97230)	Za način 1 EU: ne preuzima obveze. Za način 2 Nema rezervi.
f) Usluge telekomunikacijskih veza (CPC 7543)	Za načine 1 i 2 Nema rezervi.

[1] Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkom 1.A.h). Medicinske usluge, 1.A.j)2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja te zdravstvene usluge (8.A i 8.C).

PRILOG VI.

(Prilog XII. Sporazumu)

REZERVE U POGLEDU KLJUČNOG OSOBLJA
I DIPLOMIRANIH VJEŽBENIKA STRANKE EU-a

1. U popisu rezervi u nastavku navode se gospodarske djelatnosti liberalizirane na temelju članka 166. ovog Sporazuma za koje se primjenjuju ograničenja u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika u skladu s člankom 174. ovog Sporazuma te se utvrđuju takva ograničenja. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:

(a) prvog stupca u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja;

(b) drugog stupca u kojem se opisuju primjenjiva ograničenja.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve na razini pojedine države članice, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi (Napomena: nepostojanje rezervi na razini pojedine države članice u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

Europska unija i njezine države članice ne preuzimaju nikakve obveze za ključno osoblje i diplomirane pripravnike u gospodarskim djelatnostima koje nisu liberalizirane (ostaju bez preuzetih obveza) u skladu s člankom 166. ovog Sporazuma.

2. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:

(a) „ISIC rev. 3.1” znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV. 3.1, 2002.;

(b) „CPC” znači Središnja klasifikacija proizvoda koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC prov, 1991.;

(c) „CPC ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC ver. 1.0, 1998.

3. Obveze u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili drukčije utjecati na ishod bilo kakvog radnog/upravljačkog spora ili pregovora.

4. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članka 174. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za pravnom i poreznom rezidentnošću na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene u nastavku, u svakom se slučaju primjenjuju na ključno osoblje i diplomirane vježbenike iz druge stranke.

5. U skladu s člankom 159. stavkom 3. ovog Sporazuma u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.

6. Svi zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima stranke EU-a u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama, čak i ako nisu navedeni u nastavku.

7. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.

8. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici ili regiji gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.

9. Prava i obveze koji proizlaze iz ovog popisa rezervi ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima prava ne dodjeljuju izravno fizičkim ili pravnim osobama.

10. U popisu u nastavku koriste se sljedeće kratice:

AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka

DE	Njemačka
DK	Danska
ES	Španjolska
EE	Estonija
EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
FI	Finska
FR	Francuska
EL	Grčka
HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Ispitivanje gospodarskih potreba BG, HU: za diplomirane vježbenike obvezno je ispitivanje gospodarskih potreba.
SVI SEKTORI	Opseg premještaja unutar društva BG: broj osoba premještenih unutar društva ne smije premašivati 10 % prosječnog godišnjeg broja građana EU-a koji su zaposleni u predmetnoj bugarskoj pravnoj osobi: ako je zaposleno manje od 100 osoba, broj osoba premještenih unutar društva može premašivati 10 %, podložno odobrenju. HU: ne preuzima obveze za fizičke osobe koje su bile partneri u pravnoj osobi druge stranke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Glavni direktori i revizori AT: glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji; fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice koje su odgovorne za poštovanje austrijskog Zakona o trgovini moraju imati boravište u Austriji. FI: stranac koji trguje kao privatni poduzetnik treba imati dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti i stalno boravište u EU-u. U svim sektorima, osim telekomunikacijskih usluga, za glavnog direktora društva s ograničenom odgovornošću uvjet su državljanstvo i boravište. Za telekomunikacijske usluge prebivalište je uvjet za glavnog direktora. FR: za glavnog direktora industrijske, trgovačke ili obrtničke djelatnosti koji nema dozvolu boravka potrebno je posebno odobrenje. RO: većina revizora i njihovih zamjenika zaposlenih u trgovačkim društvima moraju biti rumunjski državljani. SE: glavni direktor pravne osobe ili podružnice mora imati boravište u Švedskoj.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Priznavanje EU: direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica EU-a. Pravo pružanja regulirane profesionalne usluge u jednoj državi članici ne podrazumijeva pravo pružanja te usluge u drugoj državi članici[1].
SVI SEKTORI	Diplomirani vježbenici U slučaju AT, DE, ES, FR i HU, osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.
4. PROIZVODNJA[2]	

[1] Kako bi se državljanima trećih zemalja priznale kvalifikacije u cijelom EU-u, potrebno je u pregovorima unutar okvira utvrđenog u članku 85. ovog Sporazuma dogovoriti sporazum o uzajamnom priznavanju.

[2] Taj sektor ne uključuje savjetodavne usluge povezane s proizvodnjom, a koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.h).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
H. Izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenih medija (ISIC rev 3.1: 22), osim izdavaštva i tiskanja uz naknadu ili na temelju ugovora[1]	HR: boravište je uvjet za izdavače. IT: državljanstvo je uvjet za izdavače. PL: državljanstvo je uvjet za glavne urednike novina i časopisa. SE: boravište je uvjet za izdavača i vlasnika izdavačke kuće i tiskare.
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	

[1] Izdavaštvo i tiskanje uz naknadu ili na temelju ugovora nalazi se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Pravne usluge (CPC 861)[1]	AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: državljanstvo je uvjet za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica). Za ES nadležna tijela mogu odobriti izuzeća.

[1] Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su ulagač ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika te, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u EU-u i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u EU-u jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, *huissiers de justice* ili drugi *officiers publics et ministériels*	BE, FI: državljanstvo i boravište uvjeti su za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno za pružanje usluga pravnog zastupanja. U BE se primjenjuju kvote za pojavljivanje pred „Cour de cassation" u predmetima koji nisu kazneni. BG: strani odvjetnici mogu samo pružati usluge pravnog zastupanja državljana svoje matične zemlje u skladu s načelom reciprociteta i u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravne medijacije potrebno je prebivalište. FR: pristup odvjetnika profesiji „avocat auprès de la Cour de Cassation" i „avocat auprès du Conseil d'Etat" podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva. HR: državljanstvo (u državi članici EU-a) uvjet je za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno za pružanje usluga pravnog zastupanja. HU: državljanstvo i boravište uvjeti su za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za strane odvjetnike opseg pravnih djelatnosti ograničen je na pružanje pravnih savjeta koje se mora odvijati na temelju ugovora o suradnji sklopljenog s mađarskim odvjetnikom ili odvjetničkim društvom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LV: državljanstvo je uvjet za zaprisegnute odvjetnike, koji imaju pravo pravnog zastupanja u kaznenim postupcima. DK: usluge pravnog savjetovanja mogu nuditi samo odvjetnici s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu. LU: državljanstvo je uvjet za pružanje pravnih usluga u vezi s luksemburškim pravom i pravom EU-a. SE: boravište je uvjet za članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za upotrebu švedskog naziva „advokat”.
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	FR: pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova. Obveza u pogledu boravišta ne može prelaziti pet godina.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 2. Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	AT: državljanstvo je uvjet za zastupanje pred nadležnim tijelima te za obavljanje revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi, zakon o bankarstvu itd.). DK: boravište je uvjet. ES: državljanstvo je uvjet za ovlaštene revizore i za administratore, direktore i partnere tvrtki koje nisu obuhvaćene 8. direktivom EEZ-a o pravu trgovačkih društava. FI: barem jedan od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću mora biti osoba s boravištem. EL: državljanstvo je uvjet za ovlaštene revizore. IT: državljanstvo je uvjet za administratore, direktore i partnere tvrtki koje nisu obuhvaćene 8. direktivom EEZ-a o pravu trgovačkih društava. Boravište je uvjet za samostalne revizore. SE: samo revizori ovlašteni u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim osobama, između ostaloga, u svim društvima s ograničenom odgovornošću. Za odobrenje je potrebno boravište.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863)[1]	AT: državljanstvo je uvjet za zastupanje pred nadležnim tijelima. BG, SI: državljanstvo je uvjet za stručnjake. HU: boravište je uvjet.
d) Arhitektonske usluge i e) Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	EE: barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. BG: strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine. Državljanstvo je uvjet za usluge urbanističkog planiranja i usluge krajobrazne arhitekture. EL, HR, HU, SK: boravište je uvjet.
f) Inženjerske usluge i g) Integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	EE: barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. BG: strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine. EL, HR, HU, SK: boravište je uvjet.

[1] Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 6.A.a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
h) Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	CZ, IT, SK: boravište je uvjet. CZ, EE, RO, SK: za strane fizičke osobe potrebno je odobrenje nadležnih tijela. BE, LU: za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. BG, CY, MT: državljanstvo je uvjet. DE: državljanstvo je uvjet, ali se može ukinuti u iznimnim slučajevima koji su u interesu javnog zdravlja. DK: ograničeno odobrenje za izvršavanje posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i potrebno je boravište. FR: državljanstvo je uvjet. Međutim, pristup je moguć u okviru godišnje utvrđenih kvota. LV: stranim državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna je dozvola lokalnih zdravstvenih nadležnih tijela, temeljena na gospodarskim potrebama za liječnicima i stomatolozima u određenoj regiji. PL: stranim je državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora. PT: boravište je uvjet za psihologe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Veterinarske usluge (CPC 932)	BG, CY, DE, EE, EL, FR, HR, HU, MT, SI: državljanstvo je uvjet. CZ i SK: uvjet su državljanstvo i boravište. IT: boravište je uvjet. PL: državljanstvo je uvjet. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 1. Usluge primalja (dio CPC-a 93191)	AT: za osnivanje privatne prakse u Austriji uvjet je da je dotična osoba obavljala profesiju o kojoj je riječ barem tri godine prije osnivanja privatne prakse u Austriji. BE, LU: za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. CZ, CY, EE, RO, SK: za strane fizičke osobe potrebno je odobrenje nadležnih tijela. FR: državljanstvo je uvjet. Međutim, pristup je moguć u okviru godišnje utvrđenih kvota. HU: državljanstvo je uvjet. IT: boravište je uvjet. LV: gospodarske potrebe određuju se na temelju ukupnog broja primalja u određenoj regiji koje imaju ovlaštenje lokalnih tijela nadležnih za zdravstvo. PL: državljanstvo je uvjet. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja (dio CPC-a 93191)	AT: strani pružatelji usluga smiju sudjelovati samo u sljedećim djelatnostima: medicinske sestre, fizioterapeuti, radni terapeuti, logopedi, dijetetičari i nutricionisti. Za osnivanje privatne prakse u Austriji uvjet je da je dotična osoba obavljala profesiju o kojoj je riječ barem tri godine prije osnivanja privatne prakse u Austriji. BE, FR, LU: za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. CY, CZ, EE, RO, SK: za strane fizičke osobe potrebno je odobrenje nadležnih tijela. HU: državljanstvo je uvjet. DK: ograničeno odobrenje za izvršavanje posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i potrebno je boravište. CY, CZ, EL, IT: podliježe ispitivanju gospodarskih potreba: odluka ovisi o broju slobodnih radnih mjesta i nedostatku radne snage u regiji. LV: gospodarske potrebe određuju se na temelju ukupnog broja medicinskih sestara u određenoj regiji koje imaju ovlaštenje lokalnih tijela nadležnih za zdravstvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 63211) i druge usluge koje pružaju farmaceuti[1]	FR: državljanstvo je uvjet. Međutim, pristup državljanima trećih zemalja dopušten je u okviru utvrđenih kvota ako pružatelj usluga ima francusku diplomu iz farmacije. DE, EL, SK: državljanstvo je uvjet. HU: državljanstvo je uvjet, osim za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i maloprodaju medicinskih i ortopedskih proizvoda. (CPC 63211). IT, PT: boravište je uvjet.
D. Usluge poslovanja nekretninama[2]	
a) koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: boravište je uvjet. LV, MT, SI: državljanstvo je uvjet.

[1] Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

[2] Uključena usluga odnosi se na posao agenta nekretninama i ne utječe ni na kakva prava i/ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 822)	DK: boravište je uvjet osim ako Danska agencija za trgovinu i trgovačka društva odredi drukčije. FR, HU, IT, PT: boravište je uvjet. LV, MT, SI: državljanstvo je uvjet.
E. Usluge najma/zakupa bez rukovatelja	
e) u vezi s proizvodima za osobnu upotrebu i kućanstvo (CPC 832)	EU: državljanstvo je uvjet za diplomirane vježbenike. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: državljanstvo je uvjet za stručnjake.
f) iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	EU: državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.
F. Ostale poslovne usluge	
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analiza (CPC 8676)	IT, PT: boravište je uvjet za biologe i kemijske analitičare.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (dio CPC-a 881)	IT: boravište je uvjet za agronome i „periti agrari”.
j) 2. Usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	BE: za upravljačko osoblje uvjet su državljanstvo i boravište. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: uvjet su državljanstvo i boravište. DK: za rukovodeće osoblje i za zaštitne službe zračnih luka uvjet su državljanstvo i boravište. ES, PT: državljanstvo je uvjet za stručno osoblje. FR: državljanstvo je uvjet za glavne direktore i direktore. IT: za dobivanje potrebnog odobrenja za usluge zaštitne službe i prijevoz vrijednih predmeta uvjet su državljanstvo i boravište.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Srodne znanstvene i tehničke savjetodavne usluge (CPC 8675)	BG: državljanstvo je uvjet za stručnjake. DE: državljanstvo je uvjet za ovlaštene geodete. FR: državljanstvo je uvjet za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava. IT, PT: boravište je uvjet.
l) 1. Održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	MT: državljanstvo je uvjet.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	LV: državljanstvo je uvjet.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih saonica i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	EU: za održavanje i popravak motornih vozila, motocikala i motornih saonica, državljanstvo je uvjet za stručnjake i za diplomirane vježbenike.
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	EU: državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.
m) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: državljanstvo je uvjet za stručnjake.

[1] Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se pod točkama od 6.F.l)1. do 6.F.l)4. Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845) nalaze se pod točkom 6.B. Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
n) Fotografske usluge (CPC 875)	HR, LV: državljanstvo je uvjet za posebne fotografske usluge. PL: državljanstvo je uvjet za pružanje usluga zračne fotografije.
p) Tiskanje i izdavaštvo (CPC 88442)	HR: boravište je uvjet za izdavače. SE: boravište je uvjet za izdavača i vlasnika izdavačke kuće i tiskare.
q) Usluge povezane s organizacijom kongresa (dio CPC-a 87909)	SI: državljanstvo je uvjet.
r) 1. Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905)	FI: boravište je uvjet za ovlaštene pismene prevoditelje. DK: boravište je uvjet za ovlaštene javne prevoditelje i tumače, osim ako Danska agencija za trgovinu i trgovačka društva odredi drukčije.
r) 3. Usluge agencija za naplatu (CPC 87902)	BE, EL, IT: državljanstvo je uvjet.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	BE, EL, IT: državljanstvo je uvjet.
r) 5. Usluge umnožavanja (CPC 87904)[1]	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike. LV: ispitivanje gospodarskih potreba za stručnjake i uvjet u pogledu državljanstva za diplomirane vježbenike.
8. GRADITELJSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	BG: strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine.
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva i vojnog materijala)	

[1] Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 6.F.p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge maloprodaje[1]	
c) Usluge maloprodaje prehrambenih proizvoda (CPC 631)	FR: državljanstvo je uvjet za trgovce duhanskim proizvodima („buraliste”).
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921)	FR: državljanstvo je uvjet. Međutim, državljani trećih zemalja mogu ishoditi odobrenje nadležnih tijela za osnivanje i vođenje obrazovne ustanove te za izvođenje nastave. IT: državljanstvo je uvjet za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. EL: državljanstvo je uvjet za učitelje.

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.B i 6.F.l). Ne uključuje usluge maloprodaje energenata, koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točkama 18.E. i 18.F.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	FR: državljanstvo je uvjet. Međutim, državljani trećih zemalja mogu ishoditi odobrenje nadležnih tijela za osnivanje i vođenje obrazovne ustanove te za izvođenje nastave. IT: državljanstvo je uvjet za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. EL: državljanstvo je uvjet za učitelje. LV: državljanstvo je uvjet za usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224).
C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923)	FR: državljanstvo je uvjet. Međutim, državljani trećih zemalja mogu ishoditi odobrenje nadležnih tijela za osnivanje i vođenje obrazovne ustanove te za izvođenje nastave. CZ, SK: državljanstvo je uvjet za usluge visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310). IT: državljanstvo je uvjet za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. DK: državljanstvo je uvjet za profesore.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	AT: uprava podružnice mora se sastojati od dvije fizičke osobe s boravištem u Austriji. EE: za izravno osiguranje, upravljačko tijelo osiguravajućeg dioničkog društva sa sudjelovanjem stranog kapitala može uključivati građane zemalja koje nisu države članice EU-a samo u razmjeru sa stranim sudjelovanjem te najviše pola članova upravljačke skupine. Predsjednik uprave društva kćeri ili neovisnog društva mora imati prebivalište u Estoniji. ES: za zanimanje aktuara uvjet su boravište i tri godine iskustva. HR: boravište je uvjet. IT: boravište je uvjet za zanimanje aktuara. FI: glavni direktori i najmanje jedan revizor osiguravajućeg društva imaju svoje mjesto boravišta u EU-u, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće. Glavni zastupnik stranog osiguravajućeg društva ima mjesto boravišta u Finskoj, osim ako je glavni ured trgovačkog društva u EU-u.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankovne i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	BG: prebivalište u Bugarskoj zahtijeva se za izvršne direktore i poslovođe. FI: glavni direktori i najmanje jedan revizor kreditnih institucija imaju svoje mjesto boravišta u EU-u, osim ako je tijelo odgovorno za financijski nadzor odobrilo izuzeće. Broker (pojedinac) na burzi izvedenica ima mjesto boravišta u EU-u. HR: boravište je uvjet. Upravni odbor vodi poslovanje kreditne institucije s državnog područja Republike Hrvatske. IT: boravište na državnom području države članice EU-a uvjet je za „promotori di servizi finanziari” (financijski trgovci). LT: barem jedan upravitelj mora biti građanin EU-a. PL: državljanstvo je uvjet za barem jednog rukovoditelja banke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE USLUGE (samo privatno financirane usluge) A. Bolničke usluge (CPC 9311) B. Usluge hitne pomoći (CPC 93192) C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193) E. Socijalne usluge (CPC 933)	FR: za potrebno odobrenje pristupa rukovodećim funkcijama uzima se u obzir raspoloživost lokalnog rukovodećeg osoblja. LV: ispitivanja gospodarskih potreba za liječnike, stomatologe, primalje, medicinske sestre, fizioterapeute i pomoćno medicinsko osoblje. PL: stranim je državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
14. TURIZAM I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJEM	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (catering) (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) osim pripreme i dostave hrane i pića u okviru usluga zračnog prijevoza[1]	BG: broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski građani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %. HR: državljanstvo je uvjet za uslužne djelatnosti te usluge pripreme i dostave hrane i pića (catering) u kućanstvima i na ruralnim imanjima.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora turističkih putovanja (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)	BG: broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski građani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %. HR: odobrenje ministra turizma za položaj voditelja ureda.
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, IT, LT, MT, PL, PT, SK: državljanstvo je uvjet.

[1] Priprema i dostava hrane i pića (catering) u okviru usluga zračnog prijevoza nalazi se pod naslovom POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 17.D.a) Zemaljske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
15. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Zabavljačke usluge (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	FR: potrebno odobrenje pristupa rukovodećim funkcijama podliježe uvjetu državljanstva ako se zahtijeva odobrenje za više od dvije godine.
16. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) b) Međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)[1]	EU: državljanstvo je uvjet za brodsku posadu. AT: državljanstvo je uvjet za većinu glavnih direktora.
D. Cestovni prijevoz	
a) Prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122)	AT: državljanstvo je uvjet za osobe i dioničare koji su ovlašteni za zastupanje pravne osobe ili partnerstva. DK, HR: za rukovodeće osoblje uvjet su državljanstvo i boravište. BG, MT: državljanstvo je uvjet.

[1] Uključuje usluge razvoza (feedering) i seljenja opreme koje pružaju pružatelji usluga međunarodnog pomorskog prijevoza između luka u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe[1]).	AT: državljanstvo je uvjet za osobe i dioničare koji su ovlašteni za zastupanje pravne osobe ili partnerstva. BG, MT: državljanstvo je uvjet. HR: za rukovodeće osoblje uvjet su državljanstvo i boravište.
E. Prijevoz robe cjevovodom, osim goriva[2] (CPC 7139)	AT: državljanstvo je uvjet za glavne direktore.
17. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU[3]	

[1] Dio CPC-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE u točki 7.A. Poštanske i kurirske usluge.

[2] Prijevoz goriva cjevovodom nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.B.

[3] Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama od 6.F.l)l. do 6.F.l)4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu a) Usluge rukovanja teretom u pomorstvu b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge carinjenja d) Usluge kontejnerske stanice i terminala e) Usluge pomorskih agencija f) Usluge pomorske špedicije g) Najam plovila s posadom (CPC 7213)	EU: državljanstvo je uvjet za posadu za uslužne djelatnosti guranja i tegljenja i za pomoćne djelatnosti za pomorski prijevoz. AT: državljanstvo je uvjet za većinu glavnih direktora. BG, MT: državljanstvo je uvjet. DK: boravište je uvjet za usluge carinjenja. EL: državljanstvo je uvjet za usluge carinjenja. IT: boravište je uvjet za ‚raccomandatorio marittimo'.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
h) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7214) i) Popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745) j) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	
B. Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima e) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7224) f) Popratne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima (dio CPC-a 745)	EU: državljanstvo je uvjet za posadu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu d) Najam gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124)	AT: državljanstvo je uvjet za osobe i dioničare koji su ovlašteni za zastupanje pravne osobe ili partnerstva. BG, MT: državljanstvo je uvjet.
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodom, osim goriva[1] a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	AT: državljanstvo je uvjet za glavne direktore.

[1] Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodom nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.C.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
18. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarstvom (CPC 883)[1]	SK: boravište je uvjet.

[1] Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju uz naknadu ili na temelju ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarstvom, pripremu rudarskih zemljišta, instalaciju opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologiju bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostavu i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostavu i ugradnju uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečaćenje i napuštanje okana.
Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa.
Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa, osim nafte i plina (CPC 5115) koji se nalaze pod naslovom 8. GRAĐEVINSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
19. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	EU: državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.
b) Frizerske usluge (CPC 97021)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike. AT: državljanstvo je uvjet za diplomirane vježbenike.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike. AT: državljanstvo je uvjet za diplomirane vježbenike.
d) Ostale usluge uljepšavanja, d.n. (CPC 97029)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike. AT: državljanstvo je uvjet za diplomirane vježbenike.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, ako se pružaju kao usluge opuštanja za dobrobit tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe[1] (CPC ver. 1.0 97230)	EU: državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.

[1] Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkama 6.A.h) Medicinske usluge, 6.A.j)2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja (13.A i 13 C).

PRILOG VII.

(Prilog XV. Sporazumu)

INFORMACIJSKE TOČKE

ZA STRANKU EU:

EUROPSKA UNIJA	Europska komisija – Glavna uprava za trgovinu Odjel za usluge i ulaganja Rue de la Loi 170 1000 BRUXELLES Belgija E-pošta: TRADE-GATS-CONTACT-POINTS@ec.europa.eu
AUSTRIJA	Savezno ministarstvo gospodarstva, obitelji i mladih Odjel za multilateralnu trgovinsku politiku – C2/11 Stubenring 1 A-1011 Beč Austrija Telefon: (43) 1 711 00 (ext. 6915/5946) Telefaks: (43) 1 718 05 08 E-pošta: post@C211.bmwfj.gv.at

BELGIJA	Service public fédéral Economie, PME, Classes moyennes et Energie Direction générale du Potentiel économique (Savezna javna služba za gospodarstvo, MSP-ove, samozaposlene i energetiku – Glavna uprava za gospodarski potencijal) Rue du Progrès 50 B-1210 Bruxelles Belgija Telefon: (32) 2 277 93 57 Telefaks: (32) 2 277 53 03 E-pošta: info-gats@economie.fgov.be
BUGARSKA	Uprava za vanjsku gospodarsku politiku Ministarstvo gospodarstva i energije 12, Alexander Batenberg Str. 1000 Sofija Bugarska Telefon: (359 2) 940 77 61 / (359 2) 940 77 93 Telefaks: (359 2) 981 49 15 E-pošta: cv.dimitrova@mee.government.bg
HRVATSKA	Državni ured za trgovinsku politiku Gajeva 4, Zagreb HRVATSKA Telefon: 01-6444-600 Telefaks: 01-6444-601 E-pošta: info@dutp.hr

CIPAR	Permanent Secretary Planning Bureau Apellis and Nirvana corner 1409 Nikozija Cipar Telefon: (357 22) 406 801 / (357 22) 406 852 Telefaks: (357 22) 666 810 E-pošta: planning@cytanet.com.cy maria.philippou@planning.gov.cy
ČEŠKA	Ministarstvo industrije i trgovine Odjel za multilateralnu i zajedničku trgovinsku politiku EU-a Politických vězňů 20 Prag 1 Češka Telefon: (420) 2 2485 2973 Telefaks: (420) 2 2422 1560 E-pošta: vondrackova@mpo.cz
DANSKA	Ministarstvo vanjskih poslova Međunarodna trgovinska politika i poslovanje Asiatisk Plads 2 DK-1448 Kopenhagen K Danska Telefon: (45) 3392 0000 Telefaks: (45) 3254 0533 E-pošta: hp@um.dk

ESTONIJA	Ministarstvo gospodarstva i komunikacija 11 Harju street 15072 Tallinn Estonija Telefon: (372) 639 7654 / (372) 625 6360 Telefaks: (372) 631 3660 E-pošta: services@mkm.ee
FINSKA	Ministarstvo vanjskih poslova Odjel za vanjske gospodarske odnose Jedinica za trgovinsku politiku i gospodarske odnose EU-a PO Box 428 00023 Government Finska Telefon: (358-9) 1605 5533 Telefaks: (358-9) 1605 5576

FRANCUSKA	Ministère de l'Economie, des Finances et de l'Emploi Direction générale du Trésor et de la Politique économique (DGTPE) Service des Affaires multilatérales et du développement Sous Direction Politique commerciale et Investissement Bureau Services, Investissements et Propriété intellectuelle 139 rue de Bercy (télédoc 233) 75572 Pariz Cédex 12 Francuska Telefon: (33) (1) 44 87 20 30 Telefaks: (33) (1) 53 18 96 55 Secrétariat général des affaires européennes 2, Boulevard Diderot 75572 Pariz Cédex 12 Telefon: (33) (1) 44 87 10 13 Telefaks: (33) (1) 44 87 12 61
NJEMAČKA	Germany Trade and Invest (GTAI) Agrippastrasse 87-93 50676 Köln Njemačka Telefon: (49221) 2057 345 Telefaks: (49221) 2057 262 E-pošta: zoll@gtai.de; trade@gtai.de

GRČKA	Ministarstvo gospodarstva, tržišnog natjecanja i pomorskog prometa Glavna uprava za međunarodnu gospodarsku politiku Uprava za međunarodnu trgovinsku politiku 1 Kornarou Str. 10563 Atena Grčka Telefon: (30 210) 3286121, 3286126 Telefaks: (30 210) 3286179
MAĐARSKA	Ministarstvo nacionalnog razvoja i gospodarstva Odjel za trgovinsku politiku Honvéd utca 13-15. H-1055 Budimpešta Mađarska Telefon: 361 336 7715 Telefaks: 361 336 7559 E-pošta: kereskedelempolitika@gkm.gov.hu
IRSKA	Odjel za poduzetništvo, trgovinu i zapošljavanje Ured za međunarodnu trgovinu (WTO) Earlsfort Centre Hatch St. Dublin 2 Irska Telefon: (353 1) 6312533 Telefaks: (353 1) 6312561

ITALIJA	Ministero degli Affari Esteri Piazzale della Farnesina, 1 00194 Rim Italija Glavna uprava za multilateralnu gospodarsku i financijsku suradnju Koordinacijski ured WTO-a Telefon: (39) 06.3691.4353 / 2648 Telefaks: (39) 06.3233458 E-pošta: dgce.omc@esteri.it; dgce1@esteri.it Glavna uprava za europske integracije Ured II – Vanjski odnosi s EU-om Telefon: (39) 06 3691 2740 Telefaks: (39) 06 3691 6703 E-pošta: dgie2@esteri.it Ministarstvo gospodarskog razvoja Viale Boston 25 00144 Rim Italija Glavna uprava za trgovinsku politiku Odjel V Telefon: (39) 06 5993 2589 Telefaks: (39) 06 5993 2149 E-pošta: polcom5@sviluppoeconomico.gov.it

LATVIJA	Ministarstvo gospodarstva Republike Latvije Odjel za vanjske gospodarske odnose Ured za vanjsku trgovinsku politiku Brivibas Str. 55 RIGA, LV 1519 Latvija Telefon: (371) 67 013 008 Telefaks: (371) 67 280 882 E-pošta: pto@em.gov.lv
LITVA	Odjel za međunarodne gospodarske organizacije, Ministarstvo vanjskih poslova J. Tumo Vaizganto 2 2600 Vilnius Litva Telefon: (370 52) 362 594 (370 52) 362 598 Telefaks: (370 52) 362 586 E-pošta: teo.ed@urm.1t
LUKSEMBURG	Ministère des Affaires Etrangères Direction des Relations Economiques Internationales 6, rue de l'Ancien Athénée L-1144 Luxembourg Luksemburg Telefon: (352) 478 2355 Telefaks: (352) 22 20 48

MALTA	Direktor Uprava za međunarodne gospodarske odnose Odjel za gospodarsku politiku Ministarstvo financija St. Calcedonius Square Floriana CMR02 Malta Telefon: (356) 21 249 359 Telefaks: (356) 21 249 355 E-pošta: epd@gov.mt joseph.bugeja@gov.mt
NIZOZEMSKA	Ministarstvo gospodarstva Glavna uprava za vanjske gospodarske odnose Trgovinska politika i globalizacija (ALP: E/446) P.O. Box 20101 2500 EC Den Haag Nizozemska Telefon: (3170) 379 6451 (3170) 379 6467 Telefaks: (3170) 379 7221 E-pošta: M.F.T.RiemslagBaas@MinEZ.nl

POLJSKA	Ministarstvo gospodarstva Odjel za trgovinsku politiku Ul. Żurawia 4a 00-507 Varšava Poljska Telefon: (48 22) 693 4826 / (48 22) 693 4856 / (48 22) 693 4808 Telefaks: (48 22) 693 4018 E-pošta: SekretariatDPH@mg.gov.pl
PORTUGAL	Ministarstvo gospodarstva ICEP Portugal Odjel za istraživanje tržišta Av. 5 de Outubro, 101 1050-051 Lisabon Portugal Telefon: (351 21) 790 95 00 Telefaks: (351 21) 790 95 81 E-pošta: informação@icep.pt Ministarstvo vanjskih poslova Glavna uprava za poslove Zajednice (DGAC) R da Cova da Moura 1 1350 –11 Lisabon Portugal Telefon: (351 21) 393 55 00 Telefaks: (351 21) 395 45 40

RUMUNJSKA	Ministarstvo gospodarstva, trgovine i poslovnog okruženja* Str. Ion Campineanu nr. 16 District 1 Bukurešt Rumunjska Telefon: 40214010558, 40214010562 Telefaks: 40213159698 E-pošta: natalia.schink@dce.gov.ro raluca.constantinescu@dce.gov.ro
SLOVAČKA	Ministarstvo gospodarstva Slovačke Republike Uprava za trgovinu i zaštitu potrošača Odjel za trgovinsku politiku Mierová 19 827 15 Bratislava 212 Slovačka Telefon: (421-2) 4854 7110 Telefaks: (421-2) 4854 3116
SLOVENIJA	Ministarstvo gospodarstva Republike Slovenije Uprava za vanjske gospodarske odnose Kotnikova 5 1000 Ljubljana Slovenija Telefon: (386 1) 400 35 21 Telefaks: (386 1) 400 36 11 E-pošta: gp.mg@gov.si Internetske stranice: www.mg-rs.si

ŠPANJOLSKA	Ministerio de Industria, Turismo y Comercio Secretaría de Estado de Comercio Exterior Subdirección General de Comercio Internacional de Servicios Paseo de la Castellana 162 28046 Madrid Španjolska Telefon: (34 91) 349 3781 Telefaks: (34 91) 349 5226 E-pošta: sgcominser.sscc@mcx.es
ŠVEDSKA	Nacionalni trgovinski odbor Odjel za WTO i razvoj trgovine Box 6803 113 86 Stockholm Švedska Telefon: (46 8) 690 4800 Telefaks: (46 8) 30 6759 E-pošta: registrator@kommers.se Internetske stranice: http://www.kommers.se Ministarstvo vanjskih poslova Odjel: UD-IH 103 39 Stockholm Švedska Telefon: 46 (0) 8 405 10 00 Telefaks: 46 (0) 8723 11 76 E-pošta: registrator@foreign.ministry.se Internetske stranice: http://www.sweden.gov.se/

UJEDINJENA KRALJEVINA	Department for Business, Innovation and Skills (BIS) Trade Policy Unit 1 Victoria Street London SW1H 0ET Ujedinjena Kraljevina Telefon: (4420) 7215 5000 Telefaks: (4420) 7215 2235 E-pošta: a133services@bis.gsi.gov.uk Internetske stranice: www.bis.gov.uk/policies/trade-policy-unit/trade-in-services

ZA REPUBLIKE STRANKE SA:

KOSTARIKA	Ministerio de Comercio Exterior Dirección General de Comercio Exterior Autopista Próspero Fernández, Ruta 27, Plaza Tempo, Piso 3, Escazú San José, Kostarika Telefon: (506) 2505-4100/2505-4000 Telefaks: (506) 2505-4166 E-pošta: dgce@comex.go.cr

EL SALVADOR	Ministerio de Economía Dirección de Administración de Tratados Comerciales (DATCO) (en coordinación con las instituciones respectivas) Alameda Juan Pablo II y Calle Guadalupe, Edificio C-2, 3ª Planta. Plan Maestro, Centro de Gobierno, San Salvador, El Salvador, C.A. Telefon: (503) 2247-5788 Telefaks: (503) 2247-5789 E-pošta: datco@minec.gob.sv
GVATEMALA	Ministerio de Economía Dirección de Administración del Comercio Exterior 8ª. Avenida 10-43 Zona 1, Ciudad Guatemala, Gvatemala Telefon: (502) 2412-0200 Telefaks: (502) 2412-0327 E-pošta: http://dace.mineco.gob.gt/infocomex/infocomex.php
HONDURAS	Secretaria de Estado en el Despacho de Desarrollo Económico, Dirección General de Administración y Negociación de Tratados Colonia Humuya, Edificio San José, sobre el Boulevard José Cecilio del Valle, Tegucigalpa, Honduras Telefon: (504) 2235-5047 Telefaks: (504) 2235-5047 Internetske stranice: www.sde.gob.hn

NIKARAGVA	Ministerio de Fomento, Industria y Comercio (MIFIC) Dirección de Aplicación y Negociación de Acuerdos Comerciales Km 6 Carretera a Masaya, Apartado Postal No 8 Managua, Nikaragva Telefon: (505): 2248 9300 Internetske stranice: www.mific.gob.ni
PANAMA	Ministerio de Comercio e Industrias Dirección Nacional de Administración de Tratados y Defensa Comercial Oficina de Negociaciones Comerciales Internacionales Avenida Ricardo J. Alfaro, Edificio Plaza Edison Piso No. 2 Telefon: (507) 560-0610 Telefaks: (507) 560-0618 E-pošta: dinatradec@mici.gob.pa apineda@mici.gob.pa Internetske stranice: www.mici.gob.pa

PRILOG VIII.

(Prilog XVI. Sporazumu)

JAVNA NABAVA

Dodatak 1.

POKRIVENOST

ODJELJAK A

G. RASPORED STRANKE EU-a

Sljedeća hrvatska tijela trebala bi se dodati na popis „Indikativni popis javnih naručitelja koji su središnja državna tijela u skladu s definicijom iz Direktive EU-a o javnoj nabavi”:

„Hrvatska

– Hrvatski sabor

– Predsjednik Republike Hrvatske

– Ured predsjednika Republike Hrvatske

– Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

– Vlada Republike Hrvatske

– Uredi Vlade Republike Hrvatske

– Ministarstvo gospodarstva

– Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

– Ministarstvo financija

– Ministarstvo obrane

– Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

– Ministarstvo unutarnjih poslova

– Ministarstvo pravosuđa

– Ministarstvo uprave

– Ministarstvo poduzetništva i obrta

– Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava

– Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

– Ministarstvo poljoprivrede

– Ministarstvo turizma

– Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

– Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja

– Ministarstvo branitelja

– Ministarstvo socijalne politike i mladih

– Ministarstvo zdravlja

– Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

– Ministarstvo kulture

– Državne upravne organizacije

– Županijski uredi državne uprave

– Ustavni sud Republike Hrvatske

– Vrhovni sud Republike Hrvatske

– Sudovi

– Državno sudbeno vijeće

– Državno odvjetništvo

– Državnoodvjetničko vijeće

– Pučki pravobranitelj

– Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

– Hrvatska narodna banka

– Državne agencije i uredi

– Državni ured za reviziju”

_____

PRILOG IX.

(Prilog XVI. Sporazumu)

JAVNA NABAVA

Dodatak 1.

POKRIVENOST

ODJELJAK B

G. RASPORED STRANKE EU-a

Sljedeća hrvatska tijela trebala bi se dodati na popis „Indikativni popis javnih naručitelja koji su javnopravna tijela u skladu s definicijom iz Direktive EU-a o javnoj nabavi”:

„Hrvatska

Javni naručitelji iz članka 5. stavka 1. točke 3. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11), tj. pravne osobe koje su osnovane za određene svrhe radi zadovoljavanja potreba u općem interesu, koje nemaju industrijski ili trgovački značaj i ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

– da se financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinice lokalne odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave ili sredstava drugih takvih pravnih osoba u iznosu većem od 50 %, ili

– da nadzor nad poslovanjem tih pravnih osoba obavljaju državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili druge takve pravne osobe, ili

– da više od polovice članova nadzornog odbora, uprave ili odgovarajućeg tijela za upravljanje te vođenje poslova imenuju državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili druge takve pravne osobe.

Na primjer:

– Agencija Alan d.o.o.

– APIS IT d.o.o. – Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama

– Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO

– CARNet – Hrvatska akademska i istraživačka mreža

– centri za pomoć i njegu

– centri za socijalnu skrb

– domovi socijalne skrbi

– ustanove za zdravstvenu njegu

– državni arhivi

– Državni zavod za zaštitu prirode

– Fond za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško

– Fond za naknadu oduzete imovine

– Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara

– Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

– Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

– Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

– Hrvatska banka za obnovu i razvitak

– Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.

– Hrvatska lutrija d.o.o.

– Hrvatska matica iseljenika

– Hrvatska poljoprivredna komora

– Hrvatska radiotelevizija

– Hrvatska zajednica tehničke kulture

– Hrvatski audiovizualni centar

– Hrvatski centar za konjogojstvo – Državne ergele Đakovo i Lipik

– Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo

– Hrvatski centar za razminiranje

– Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata

– Hrvatski olimpijski odbor

– Hrvatski operator tržišta energije

– Hrvatski paraolimpijski odbor

– Hrvatski registar brodova

– Hrvatski restauratorski zavod

– Hrvatski športski savez gluhih

– Hrvatski zavod za hitnu medicinu

– Hrvatski zavod za javno zdravstvo

– Hrvatski zavod za mentalno zdravlje

– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

– Hrvatski zavod za norme

– Hrvatski zavod za telemedicinu

– Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping

– Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu

– Hrvatski zavod za zapošljavanje

– Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu

– Jadrolinija (brodarsko društvo)

– Javna ustanova Hrvatski olimpijski centar

– javna visoka učilišta

– javne ustanove nacionalni parkovi

– javne ustanove parkovi prirode

– javni znanstveni instituti

– kazališta, muzeji, galerije, knjižnice i druge ustanove u kulturi kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave

– kaznionice

– kliničke bolnice

– klinički bolnički centri

– klinike

– Leksikografski zavod „Miroslav Krleža”

– lučke uprave

– lječilišta

– ljekarničke ustanove čiji je osnivač jedinica područne (regionalne) samouprave

– Matica hrvatska

– Međunarodni centar za podvodnu arheologiju

– Nacionalna i sveučilišna knjižnica

– Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu

– Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

– Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske

– Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

– Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje

– Nacionalno vijeće za znanost

– Narodne novine d.d.

– odgojni zavodi

– odgojno-obrazovne ustanove kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinice lokalne ili područne

– (regionalne) samouprave

– opće bolnice

– Plovput d.o.o. (društvo u državnom vlasništvu zaduženo za sigurnost plovidbe)

– poliklinike

– specijalne bolnice

– Središnji registar osiguranika

– Sveučilišni računski centar

– športske zajednice

– športski savezi

– ustanove za hitnu medicinsku pomoć

– ustanove za palijativnu skrb

– ustanove za zdravstvenu njegu

– Zaklada policijske solidarnosti

– zatvori

– Zavod za obnovu Dubrovnika

– Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo

– zavodi za javno zdravstvo

– Zrakoplovno – tehnički centar d.d.

– županijske uprave za ceste

– Centar za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija”.

_____

PRILOG X.

(Prilog XVI. Sporazumu)

JAVNA NABAVA

Dodatak 1.

POKRIVENOST

ODJELJAK C

G. RASPORED STRANKE EU-a

Sljedeća hrvatska tijela trebala bi se dodati na popis „Indikativni popisi javnih naručitelja i javnih poduzeća koji ispunjavaju kriterije iz odjeljka C" u dijelu „I. PROIZVODNJA, PRIJENOS ILI DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE":

„Hrvatska

Naručitelji iz članka 6. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) koji su javna poduzeća ili javni naručitelji i koji, u skladu s posebnim propisima, obavljaju djelatnost izgradnje (pružanja) fiksnih mreža ili upravljaju fiksnim mrežama kako bi javnosti pružili uslugu povezanu s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom električne energije i opskrbom fiksnih mreža električnom energijom; poput subjekata koji obavljaju takve djelatnosti na temelju dozvole za obavljanje energetskih djelatnosti u skladu sa Zakonom o energiji (Narodne novine 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10);".

U dijelu „II. PROIZVODNJA, PRIJEVOZ ILI DISTRIBUCIJA PITKE VODE":

„Hrvatska

Naručitelji iz članka 6. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) koji su javna poduzeća ili javni naručitelji i koji, u skladu s posebnim propisima, obavljaju djelatnost izgradnje (pružanja) fiksnih mreža ili upravljaju fiksnim mrežama kako bi javnosti pružili uslugu povezanu s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom pitke vode i opskrbom fiksnih mreža pitkom vodom; poput subjekata koje su osnovale lokalne jedinice samouprave koji djeluju kao javni isporučitelji usluga opskrbe vodom ili usluga odvodnje u skladu sa Zakonom o vodama (Narodne novine 153/09 i 130/11);".

U dijelu „III. USLUGE GRADSKE ŽELJEZNICE, TRAMVAJA, TROLEJBUSA ILI AUTOBUSA”:

„Hrvatska

Naručitelji iz članka 6. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) koji su javna poduzeća ili javni naručitelji i koji, u skladu s posebnim propisima, obavljaju djelatnost stavljanja na raspolaganje mreža za pružanje usluga javnosti u području prijevoza gradskom željeznicom, automatiziranim sustavima, tramvajem, trolejbusom, autobusom ili žičarom, ili upravljanja njima; poput subjekata koji obavljaju takve djelatnosti kao javnu uslugu u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11);”.

U dijelu „IV. MORSKE ILI RIJEČNE LUKE ILI DRUGA TERMINALNA INFRASTRUKTURA”:

„Hrvatska

Naručitelji iz članka 6. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) koji su javna poduzeća ili javni naručitelji i koji, u skladu s posebnim propisima obavljaju djelatnost povezanu s iskorištavanjem zemljopisnog područja u cilju stavljanja na raspolaganje morskih luka, riječnih luka i druge terminalne infrastrukture prijevoznicima u morskom ili riječnom prometu; poput subjekata koji obavljaju takve djelatnosti na temelju dodijeljene dozvole u skladu sa Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine 158/03, 100/04, 141/06 i 38/09);”.

U dijelu „V. INFRASTRUKTURA ZRAČNE LUKE”:

„Hrvatska

Naručitelji iz članka 6. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) koji su javna poduzeća ili javni naručitelji i koji, u skladu s posebnim propisima obavljaju djelatnost povezanu s iskorištavanjem zemljopisnog područja u cilju stavljanja na raspolaganje zračnih luka i druge terminalne infrastrukture prijevoznicima u zračnom prometu; poput subjekata koji obavljaju takve djelatnosti na temelju dodijeljene dozvole u skladu sa Zakonom o zračnim lukama (Narodne novine 19/98 i 14/11).”.

U dijelu „VI. ŽELJEZNIČKE USLUGE”:

„Hrvatska

Naručitelji iz članka 6. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) koji su javna poduzeća ili javni naručitelji i koji, u skladu s posebnim propisima, obavljaju djelatnost stavljanja na raspolaganje mreža za pružanje usluga javnog željezničkog prijevoza ili upravljanja njima;”.

PRILOG XI.

(Prilog XVI. Sporazumu)

Dodatak 2.

MEDIJI ZA OBJAVU INFORMACIJA O NABAVI

Kostarika

Zakoni, upravne odluke i postupci, *Diario Oficial La Gaceta*

Sudska praksa *Boletín Judicial*

El Salvador

Informacije se mogu objavljivati ili u elektroničkom sustavu *Comprasal* (www.mh.gob.sv/moddiv/HTML/) na internetskim stranicama *Asamblea Legislativa de El Salvador*, *Corte Suprema de Justicia* ili u *Diario Oficial*.

Gvatemala

Diario de Centroamérica, Órgano Oficial de la República de Guatemala

Honduras

Diario Oficial La Gaceta
Elektronički sustav Honducompras

Nikaragva

Sistema de Contrataciones Administrativas del Estado:
www.nicaraguacompra.gob.ni

Panama

Zakoni i upravne odluke: www.gacetaoficial.gob.pa
Sudska praksa: www.organojudicial.gob.pa

Europska unija

Belgija	– Službeni list Europske unije – Le Bulletin des Adjudications – Druge publikacije u specijaliziranom tisku
Bugarska	– Službeni list Europske unije – Държавен вестник (Službeni list) – http://dv.parliament.bg – Registar javne nabave (http://www.aop.bg)

Hrvatska	– Službeni list Europske unije – Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske
Češka	– Službeni list Europske unije
Danska	– Službeni list Europske unije
Njemačka	– Službeni list Europske unije
Estonija	– Službeni list Europske unije
Grčka	– Službeni list Europske unije – Objava u dnevnom, financijskom, regionalnom i specijaliziranom tisku
Španjolska	– Službeni list Europske unije
Francuska	– Službeni list Europske unije – Bulletin officiel des annonces des marchés publics
Irska	– Službeni list Europske unije – Dnevni tisak: Irish Independent, Irish Times, Irish Press, Cork Examiner
Italija	– Službeni list Europske unije
Cipar	– Službeni list Europske unije – Službeni list Republike – Lokalni dnevni tisak
Latvija	– Službeni list Europske unije – Latvijas vēstnesis (Službene novine)
Litva	– Službeni list Europske unije – Informativni dodatak „Informaciniai pranesimai” Službenom listu („Valstybės žinios”) Republike Litve
Luksemburg	– Službeni list Europske unije – Dnevni tisak

Mađarska	– Službeni list Europske unije – Közbeszerzési Értesítő - a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Bilten javne nabave – Službeni list Vijeća za javnu nabavu)
Malta	– Službeni list Europske unije – Službeni list vlade
Nizozemska	– Službeni list Europske unije
Austrija	– Službeni list Europske unije – Amtsblatt zur Wiener Zeitung
Poljska	– Službeni list Europske unije – Biuletyn Zamówień Publicznych (Bilten javne nabave)
Portugal	– Službeni list Europske unije
Rumunjska	– Službeni list Europske unije – Monitorul Oficial al României (Službeni list Rumunjske) – Elektronički sustav za javnu nabavu – http://www.e-licitatie.ro
Slovenija	– Službeni list Europske unije – Službeni list Republike Slovenije
Slovačka	– Službeni list Europske unije – Vestník verejného obstarávania (List za javnu nabavu)
Finska	– Službeni list Europske unije – Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (Javna nabava u Finskoj i EGP-u, dodatak Službenom listu Finske)
Švedska	– Službeni list Europske unije
Ujedinjena Kraljevina	– Službeni list Europske unije